

ISSN 2069 – 7961
ISSN-L = 2069 – 7961

Revista
IP
2012

Revista

ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR

Noiembrie 2012

WWW.EDITURAPARALELA45.RO
WWW.CONCURSURILECOMPER.RO

*învățământul prescolar
învățământul primar
învățământul gimnazial
învățământul liceal*

CUPRINS

INVATAMANTUL PRESCOLAR

1. Politici educationale pentru invatamantul prescolar. Articole
2. Psihologie prescolara. Articole
  - Contributiile jocului la dezvoltarea prescolarului (Profesor Madalina Pisica)
  - Rolul activitatilor artistico-plastice in educarea creativitatii prescolarilor (Profesor Daniela Vlaicu)
3. Curriculum *optional/curriculum la decizia scolii* in invatamantul prescolar. Articole
4. Metodica activitatilor didactice in invatamantul prescolar. Articole
  - Calitate si eficienta didactica prin utilizarea metodelor moderne (Profesori Gina Nane, Angelica Costin)
  - Proiect de activitate integrata „Cu ce calatorim?” (Profesori Cristina Radu, Rodica Mardare)
  - Proiect didactic „Magia toamnei” (Profesor Nicoleta Lacusta)
  - Sa invatam sa ocrotim natura (Profesor Ileana Ionescu)
  - Evaluare - proiect tematic „Carnavalul toamnei” (Profesor Laureta-Speranta Banea)
  - Exemple de buna practica in gradinita. Jocuri pentru cei mici (Profesor Elena Chiojdoiu)
5. Managementul institutiilor prescolare. Articole
6. Parteneriat scoala-familie-societate. Articole
7. Formarea continua a personalului didactic din gradinite. Articole
  - Diseminare curs (Profesor Raluca Alexandra Ene)
8. Meridiane pedagogice in invatamantul prescolar. Articole
9. Diverse
10. Referate
11. Recenzii
12. Simpozion TIMTIM-TIMY (Concursul cadrelor didactice)

INVATAMANTUL PRIMAR

1. Politici educationale pentru invatamantul primar. Articole
2. Psihologia scolarului mic. Articole
3. Curriculum *optional/curriculum la decizia scolii* in invatamantul primar. Articole
4. Metodica activitatilor didactice in invatamantul primar. Articole
5. Management educational. Articole

6. Parteneriat scoala-familie-societate. Articole
7. Formarea continua a personalului didactic din invatamantul primar. Articole
8. Meridiane pedagogice in invatamantul primar. Articole
9. Diverse
10. Referate
  - Personalitatea cadrului didactic - factor al eficientei procesului educational in societatea bazata pe cunoastere (Profesor Mioara Irimia)
  - Rolul personalitatii invatatorului in constelatia competentelor pentru activitatea didactica (Profesor Mioara Irimia)
11. Recenzii
12. **Simpozion COMPER (Concursul cadrelor didactice)**

INVATAMANTUL GIMNAZIAL

1. Politici educationale pentru invatamantul gimnazial. Articole)
2. Psihologia preadolescentului. Articole
3. Curriculum *optional/curriculum la decizia scolii* in invatamantul gimnazial. Articole
4. Metodica activitatilor didactice in invatamantul gimnazial. Articole
  - Proiect didactic (Profesor Mariana-Carmen Ilica)
5. Management educational. Articole
  - Managementul clasei de elevi. Clasa de elevi ca grup socio-educativ (Profesor Aurora Covasa)
  - Modelul Kounin si gradul lui de aplicabilitate la clasa (Profesor Isabella Marilena Moisan)
6. Parteneriat scoala-familie-societate. Articole
7. Formarea continua a personalului didactic din invatamantul gimnazial. Articole
8. Meridiane pedagogice in invatamantul gimnazial. Articole
9. Diverse
10. Referate
  - Competenta de comunicare in cariera didactica (Profesor Gabriela Adelina Creanga)
11. Recenzii
12. **Simpozion COMPER (Concursul cadrelor didactice)**

INVATAMANTUL LICEAL

1. Politici educationale pentru invatamantul liceal. Articole
2. Psihologia adolescentului. Articole
3. Curriculum *optional/curriculum la decizia scolii* in invatamantul liceal. Articole
4. Metodica activitatilor didactice in invatamantul liceal. Articole
  - Lectii de istoria matematicii (Profesor Simona Bucurenciu)
5. Management educational. Articole
6. Parteneriat scoala-familie-societate. Articole
7. Formarea continua a personalului didactic din invatamantul liceal. Articole
8. Meridiane pedagogice in invatamantul liceal. Articole
9. Diverse
10. Referate
11. Recenzii
12. Simpozion COMPER (Concursul cadrelor didactice)

DIVERSE

1. Referate
  - O lume fara violenta pentru copii (Profesori Nicoleta-Carmen Stanciulescu, Elena Madalina Vintila)
2. Articole
3. Recenzii
  - De veghe... cu Peter Pan (Profesor dr. Madalina Dumitrache)
  - Patricia Lidia si locul ei in poezia contemporana pentru copii (Profesor Viorica Urzica)

CONTRIBUȚIILE JOCULUI LA DEZVOLTAREA PREȘCOLARULUI

Educatoare: Mădălina Pistică
Grădinița Nr. 231 București

Este cunoscut rolul jocului în formarea, dezvoltarea și restructurarea întregii activități psihice a copilului preșcolar, el fiind numit „forma de bază a activității prin care se formează și se dezvoltă personalitatea copilului. Jocul este o adevărată «școală» a vieții pentru copil.” Psihologii, indiferent de școala sau orientarea căreia îi aparțin, sunt aproape unanimi în a admite că jocul aduce contribuții importante la dezvoltarea copilului.

Jocul este un vehicul al stimulării cognitive. Prin intermediul activității ludice, copiii fac descoperiri senzoriomotorii privind mărimile și formele, noțiunile de „jos” și „sus”, „tare” și „moale” etc. Ei mănuiesc, manipulează, identifică, ordonează, structurează și măsoară.

Înălțând și dărâmând, se familiarizează cu proprietățile lucrurilor și dobândesc cunoștințe despre greutate, înălțime, volum și textură. Exersându-și percepția, abilitatea de a reacționa și abilitatea gândirii, copilul acumulează experiență directă. Jocul îi pregătește pe copii pentru viață. Jucându-se, copiii se experimentează și se exersează pe ei înșiși ca agenți activi ai mediului și nu doar ca elemente reactive. În familie și la grădiniță copiii sunt frecvent chemați să acționeze în conformitate cu anumite seturi de modele, dar în lumea jocului ei pot fi cei care iau deciziile.

Jocul oferă copiilor oportunitatea de a exersa roluri ale adulților. Copiii se pot juca “de-a școala”, „de-a spitalul”, „de-a magazinul” interpretând roluri de profesori, infirmiere, vânzătoare, etc. jocurile fiind mijloace efective prin care copiii învață să-și adapteze acțiunile. Jocul este un exercițiu crucial pentru formarea și dezvoltarea responsabilității etice. În cadrul său, copilul practică nu doar comunicarea și solidaritatea socială ci își configurează totodată propriile sale valori de judecată cu privire la ce este bine și ce este rău într-un context social. El învață corecția socială și intervenția nu doar de la adulții care „supervizează” ci mai degrabă de la colegii de joc din aceeași grupă de vârstă, aflați în aceeași situație.

În activitatea ludică este, de asemenea exersată judecata estetică a copilului. El învață să aprecieze lucrurile ca frumoase sau urâte, să opteze pentru anumite forme, culori și materiale. Jocul stimulează fantezia, „conștiința imaginativă” și un anumit gen de percepție a ideilor. Este vorba în fond, despre creativitatea jocului. Ea privește aspecte foarte concrete și foarte practice. Copilul este stimulat, el are idei și este capabil să facă legături intuitive între lucruri care pot fi translate în acțiuni care produc schimbări ale lucrurilor. Prin intermediul jocului, un copil poate realiza care idei sunt ale sale și, în acest proces, poate lua cunoștință de propriul său potențial inovativ și îl poate experimenta.

Pe de altă parte dat fiind că jocul face posibilă atât realitatea cât și fantezia, el le permite copiilor să se confrunte și să-și rezolve indiciile lor cele mai profunde (de vrăjitoare, de fantome, de animale sălbatice, etc.). Prin intermediul episoadelor imaginare copiii se pot înfrunta fără riscuri cu aceste creaturi și pot să le domine.

Prin intermediul jocului, alături de nevoia de a se integra, copilul experimentează și nevoia de a-și apăra și de a-și afirma individualitatea. Obligat de context să iasă din el însuși și să se privească dintr-o altă perspectivă, copilul își construiește un sens propriu al identității, sens concretizat în imaginea de sine.

În cadrul jocurilor cu subiecte din povești, preșcolarii își exersează vorbirea, își însușesc expresii literare, folosindu-le în dialogurile și replicile cerute de situația noastră. În joc copiii se corectează uneori în ceea ce privește exprimarea, creează îmbinări lexicale, își dezvoltă gândirea și își îmbogățesc mijloacele de exprimare.

Jocul stimulează imaginația și contribuie la îmbogățirea cunoștințelor preșcolarilor. Ei trebuie să găsească răspuns la numeroase probleme: cum să construiască, care este materialul cel mai indicat, ce obiecte ar putea folosi în joc, cum să transforme un scaun în mașină, etc. Urmărind cu atenție copilul în timpul jocului, educatoarea constată lacunele din experiența individuală și poate lua măsurile cele mai potrivite pentru a completa golurile semnalate. Orientându-și astfel

preocupările, ea îmbogățește cunoștințele copiilor, le formează capacitatea de a opera cu, cunoștințele pe deplin asimilate, de a se folosi de ele în toate împrejurările, atât în activitatea de joc, cât și în activitatea de învățare.

Prin munca îndeplinită sub formă de joc, preșcolarul capătă informații și se formează ca membru al grupului social. Numai prin jocul-muncă, preșcolarul va înțelege necesitatea, utilitatea muncii și va căpăta respectul față de munca altuia. La vârsta preșcolară, munca are un predominant caracter imitativ, împletindu-se permanent cu jocul, fiind subordonată acestuia. Jucându-se, copiii află despre munca din diferite sectoare de activitate și educatoarea îi va sprijini în acest sens.

Prin joc se realizează educația viitorului om în acțiune. Așa cum se comportă preșcolarul în joc, tot așa se va comporta și în muncă, în perioada maturității. Organizarea justă a jocului duce la educarea unei atitudini pozitive față de muncă. Jocul îl deprinde pe copil cu efortul fizic și intelectual și astfel îl pregătește pentru munca de mai târziu.

Într-un joc bine organizat, elementele distractive se întrepătrund cu cele de muncă. Din punct de vedere educativ, este foarte important să fie asigurată o justă proporționare a jocului cu munca, a elementului distractiv cu efortul fizic și intelectual. J.Chateau, în lucrarea sa „Copilul și jocul”, afirmă că „a te juca înseamnă în general a-ți propune o sarcină de îndeplinit și a te obosi, a face un efort, pentru a îndeplini această sarcină.”

Rolul jocului în viața copilului rezultă și din ideea lui M. Dougall că „jocul este și o pregătire pentru viața de mai târziu, dar, mai presus de toate, el este însăși viața copilului.”

Fiind forma de activitate specifică vârstei preșcolare, jocul îndeplinește în viața copilului importante funcții formative. Prin joc se îmbogățește sfera afectivă și cognitivă a copilului, se dezvoltă curiozitatea, se conturează interesele, se extinde sfera relațiilor interpersonale și se deschide în planul imaginației prin interpretarea rolurilor socio-profesionale, accesul la viața și activitatea adultului.

Caracterul formativ al jocului este cu atât mai evident cu cât prin intermediul său copilul asimilează nu numai caracteristicile modelelor, ci și felul relațiilor acestora cu mediul social în care trăiește. Jocul îl obișnuiește pe copil să trăiască și să acționeze într-un grup mai mic sau mai mare. El își îmbogățește viața personală prin relațiile pe care le stabilește cu ceilalți copii, prin prietenii pe care le leagă, deoarece are posibilitatea să facă schimb nu numai de sentimente, cunoștințe, ci și de experiență socială.

Jocul dă posibilitatea formării unor relații corecte în cadrul societății infantile și pune bazele relațiilor caracteristice societății adulților spre care tinde întreaga activitate de educație.

La vârsta unei receptivități deosebite, copilul preșcolar reflectă, oprindu-se la situațiile care l-au impresionat mai puternic. De aceea, educatoarea trebuie să sublinieze exemplele pozitive din mediul înconjurător copilului.

Prin conținutul, forma și funcționalitatea pe care o are, jocul nu poate fi confundat cu nici o altă formă de activitate educativă și nici nu este în măsură să suplinească pe vreuna din ele. Practica a dovedit că jocurile, în nenumăratele lor variante, pot fi folosite în scopul educării cu succes a copiilor de vârstă preșcolară.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO-PLASTICE ÎN EDUCAREA CREATIVITĂȚII PREȘCOLARILOR

Prof. Daniela Vlaicu
Grădinița cu P.P. „Dumbrava minunată”, Tulcea

La vârsta preșcolară, creativitatea copiilor este în stadiu incipient. Prima formă de exprimare grafică a copilului mic este mâzgălitura. Aceasta are un înțeles pentru el, deși adulții nu percep reprezentarea. Treptat, cu ajutor și perseverență, copiii învață să redea obiecte sau chiar imagini respectând realitatea. Creativitatea preșcolarilor este adeseori neglijată, învățământul fiind preocupat mai ales de dezvoltarea celor 7 abilități considerate a asigura succesul copiilor în grădiniță și nu numai: limbajul, înțelegerea cunoștințelor, memoria, matematica, gândirea, inteligența vizual-spațială și cea kinestezică.

Desenul nu este doar o modalitate de autocunoaștere și de autodezvoltare, ci și un mijloc de comunicare și de intrare în relație cu alte persoane, prin utilizarea desenului în grup. Culorile alese, tipul de instrument pentru desen, modul în care desenează, suprafața ocupată pentru a se exprima, toate acestea sunt detalii foarte importante pentru cunoașterea persoanei. Desenul îi ajută să comunice, să accepte și să colaboreze. Desenele și picturile se pot utiliza în diferite moduri și cu multiple obiective.

Prin desen și pictură copilul își exprimă sentimentele, trăirile, nevoile, se exprimă pe sine, descoperindu-și astfel identitatea. Pictura, ca și desenul, este un joc, un dialog între copil și adult, este un mijloc de comunicare. Desenul rămâne întotdeauna un mod de a descrie povestea care nu poate fi spusă în cuvinte. Culorile, hârtia, creta îl pot stimula pe copil să povestească diferite întâmplări, să scoată la iveală scene din viața sa, pe care nu le poate exprima altfel. Povestea desenată de copil relevă foarte clar trăirile și sentimentele copilului.

Desenul poate fi utilizat în diferite scopuri:

- ca test al nivelului mental, evaluarea inteligenței cu ajutorul desenelor;
- ca mijloc de comunicare, testându-se astfel nivelul de dezvoltare al limbajului și al comunicării în general;
- ca mijloc de explorare a afectivității copilului;
- ca mijloc de cunoaștere al propriului corp și al orientării în spațiu.

Un tablou singur este o stare, iar pentru a-l putea înțelege pe copil este bine să-l urmărim în timp. Prin desen și pictură copilul se eliberează, își exprimă atât senzațiile vechi, cât și pe cele noi, se înțelege pe sine și se transformă.

Atât educatoarele, cât și părinții trebuie să încurajeze și să ghideze pașii copiilor pentru dezvoltarea gustului pentru frumos, artă și pentru dezvoltarea unei personalități complexe. Pentru a ajunge la cunoașterea și înțelegerea frumosului din natură și artă, precum și din viața socială, copilul trebuie ajutat să recunoască elementele limbajului plastic care se regăsesc în mediul înconjurător - punctul, linia, forma, culoarea.

Activitatea de pictură se desfășoară diferit de cea de desen, prin faptul că se utilizează instrumente diferite (pensula, acuarele, guașe, pasta de dinți, paie, dopuri de plută etc.), păstrându-se aceleași teme sau se pot alege și altele, în funcție de context și de vârsta copilului. Prima formă de exprimare prin pictură la copiii mici este dactilopictura sau pictura cu degetul.

La această vârstă, copiii nu au bine dezvoltați mușchii mici ai mâinii și nu își pot coordona bine mișcările, fiindu-le foarte greu să picteze cu pensula. De aceea, învață să picteze mai întâi cu degetul, urmărind ca mai apoi să utilizeze pensula sau alte instrumente (vată, ștampile etc.).

La vârsta de 6-7 ani copiii cunosc culorile de bază și le aplică în practică.

Amestecând mai multe culori, ei obțin o nuanță. Copilul trebuie învățat cum să combine și cum săîmbine. Copilul nu poate să învețe prin explicație, demonstrație, ci doar prin activitatea practică. Prin mimică ne vorbește despre agresivitate, prin culoare redă starea psihologică a unei ființe.

Forma- joacă un rol important în expresivitate. Copilul folosește pătratul la redarea batistuței, a casei, ferestrei, triunghiul pentru a reprezenta bradul, trapezul la acoperiș. Descoperirile copilului vizează:

- acoperirea spațiului plastic, încercări compoziționale;
- centrul de interes, gruparea egală/inegală a semnelor;
- încercarea de trecere de la „povestea haotică” la grafierea semnelor relevante, ce pot fi recunoscute (soare, copac, casă, iarbă, nor, pasăre ...);
- legarea semnelor, trecerea de la „intuiția involuntară” la luarea în stăpânire conștientă a spațiului plastic (floarea în grădină, lângă casă; copacul are simțiri; soarele e sus; iarba e pe pajiște; pasărea e pe cer ...);

La nivelul culorii:

- descoperă calitățile constructive și spațiale ale culorii sau ale petei;
- lucrează voluntar/involuntar cu tonuri închise/deschise, culori calde/rece;
- este prețuită, deopotrivă, pata plată și cea vibrată (în mod simplist);
- operează în monocromie simplă și dezvoltată;
- descoperă în lucrări game: simplă, compusă, caldă-rece, (uneori) dominantă de culoare și accent.

Din punct de vedere psihologic, desenul poate fi utilizat, fie ca test de inteligență, fie ca test de personalitate. Ca test de inteligență - testul omului - detaliile anatomice și vestimentare calculează vârsta mentală a copilului. Testul omului arată expresia de sine a copilului. Ca test de personalitate, desenul este luat drept oglinda de reflexie a personalității. Copilul desenează spontan ceea ce consideră important pentru el, fie acest lucru pozitiv sau negativ. Pentru copil, desenul exprimă un fel de proiecție a existenței sale. Persoana desenată este copilul însuși căruia, de multe ori, îi dă propria vârstă și sex. Diferențe semnificative în reprezentarea grafică a omului pot indica tendințe regresive sau tendința de a crește. Persoana desenată reprezintă expresia de sine și imaginea corpului cu emoțiile trăite de copil. Modul în care îl reprezintă depinde de dorințele sau defectele acestuia. Prin acest proces de proiecție, copilul poate să își prezinte problemele sale, sentimentul de sine, anxietatea și mecanismele sale de reacție sau mecanismele de apărare.

Prin intermediul culorilor, formelor, proporțiilor acestora (prin limbajul plastic) se formează deprinderile de prezentare a propriilor idei, sentimente, trăiri, stări interioare.

De asemenea, prin pictură, desen și modelaj, adultul formează copiilor deprinderi de lucru, capacități de exprimare, îl ajută pe copil să realizeze corespondențe între elementele de limbaj plastic și natură, stimulează expresivitatea, creativitatea și dezvoltă armonios și multilateral personalitatea copilului.

Activitățile artistico-plastice sunt mult mai eficiente pentru încurajarea exprimării creative a preșcolarului decât alte activități desfășurate în învățământul preșcolar, în cazul în care sunt utilizate adecvat metode și procedee specifice de stimulare și antrenare a creativității.

Preșcolaritatea este vârsta la care este imperios necesară stimularea potențialului creativ al copilului, necunoscut sau neexprimat încă, prin cunoașterea și încurajarea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor existente și prin susținerea manifestării lor printr-o mobilizare intrinsecă. De la această vârstă trebuie cultivate unele valori, originalitatea, perseverența, interesele cognitive, dar și artistice.

Ideea dezvoltării creativității copiilor pusă insistent în ultima vreme, pune educatorului o serie de probleme privind modul de manifestare a creativității, factorii și metodele de stimulare a creativității, modalități de evaluare a creațiilor plastice ale copiilor. A fi creator, în sens general, înseamnă a fi capabil să stabilești legături artistice noi, neașteptate, între cunoștințele dobândite sau între acestea și cele noi, a face combinații cu o anumită intenție întrucât activitatea creativă are

întotdeauna un scop clar conturat. Dar, orice activitate creatoare, presupune mai întâi un bagaj de cunoștințe temeinic însușite. De aceea, copilul trebuie lăsat să exploreze lumea înconjurătoare, ca apoi să poată să utilizeze ideile sale originale. Educatoarei îi revine sarcina de a încuraja orice încercare a copilului, utilizând metode de stimulare a creativității, folosind cât mai multe procedee de obținere a unor forme spontane.

Activitățile artistico-plastice contribuie, în mod deosebit, la educarea gustului pentru frumos și trezesc interesul copiilor în a-și compune singuri modelele determinându-i să-și exprime ideile originale și să-și pună în practică inițiativele.

Bibliografie:

ROCO, M., (1979) *Creativitatea individuală și de grup – studii experimentale*, Editura Academiei Române, București.

ROȘCA, A., (1981) *Creativitatea generală și specifică*, Editura Academiei R.S.R., București.

CALITATE ȘI EFICIENȚĂ DIDACTICĂ PRIN UTILIZAREA METODELOR MODERNE

*Profesor pentru învățământ preșcolar Gina Nane & Angelica Costin,
Grădinița cu P.P. „Țara Piticilor” Vaslui*

Metodele de învățare constituie instrumente de prim rang în mâna educatorului, este calea eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar eforturile cadrului didactic și ale copiilor.

În grădiniță un accent deosebit se pune pe folosirea învățării active și pe cooperare, acestea concurând la obținerea unor performanțe notabile. Atunci când se folosesc metodele de învățare activă toți copiii asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp, sunt motivați și le place școala, și pot corela ceva ce au învățat cu viața reală și în rezolvarea de probleme.

Plecând de la o literatură în domeniu (Palmade, Cerghit, Mucchielli) metodele didactice sunt împărțite din punct de vedere istoric în :

- metode tradiționale/ clasice : expunerea conversația, exercițiul, demonstrația, observația;
- metode moderne: problematizarea, algoritmizarea, cubul, învățarea prin cooperare, mozaicul, brainstorming-ul, studiul de caz, instruirea programată, metode de simulare, proiectul/tema de cercetare, tehnica ciorchinelui, tehnica Turul galeriei, interviul.

Însă nu tot ceea ce este „vechi” este neapărat și demodat, după cum nu tot ceea ce este „nou” este și modern.

Iată câteva tehnici și metode active și interactive pe care le-am folosit în activitatea noastră :

1. Problematizarea – constituie o modalitate de instruire prin crearea unor situații problemă, care solicită copiilor utilizarea, restructurarea și completarea unor cunoștințe și capacități anterioare dobândite în vederea realizării situației problemă pe baza experienței și efortului personal. Problematizarea am folosit-o cu eficiență sporită la grupa mare.

Crearea unei situații-problemă are scopul de a-l pune pe copil atât în situația propriu-zisă de a cunoaște cât mai ales în aceea de a elabora și de a descoperii calea spre adevăr, spre soluția problemei. Spre exemplu spre a motiva alegerea unei activități de observare cu tema „Ce-i trebuie plantei ?” pentru a stimula interesul de cunoaștere am pornit de la o scurtă povestire. „Familia lui Ionuț” s-a pregătit să plece în concediu la mare. În apartament o mulțime de plante. Mama a rugat-o pe prietena ei să-i îngrijească plantele. Oare de ce aveau nevoie plantele?

Problematizarea poate fi introdusă sub forme mai simple și în cazul altor metode.

2. Algoritmizarea – este o metodă care presupune utilizarea și valorificarea algoritmilor de învățare. Este normal că pentru educatoare aceste etape constituie un schelet logic atât pentru activitatea coerentă a operațiilor mentale ale preșcolarului cât și pentru educatoare, care dirijează procesul de învățare. Insistându-se de la primele teme pe aceste secvențe, la teme similare, apelând la schema logică de investigare prin simple întrebări ca : „Ce am învățat despre...?”, și acum „Ce trebuie să știm despre...?” se activează algoritmul de lucru care facilitează descoperirea elementelor de noutate și integrarea lor în structuri cognitive deja consolidate.

3. Cubul – este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Am folosit tot cu succes în activitățile de observare și lectură după imagini, ori de câte ori a fost necesară observarea unui animal, obiect, plantă, fenomen din mai multe perspective, ori ca mijloc de fixare a unor informații obținute.

Am introdus metoda cubului în activitatea de observare cu tema „Animale domestice în ograda bunicilor” - „Câinele”.

4. Învățarea prin cooperare - este o metodă care implică procedee de colaborare și activitate comună în rezolvarea unor sarcini de instruire: copiii lucrează împreună, uneori în perechi, în grupuri mici pentru a rezolva aceeași problemă, pentru a explora o temă nouă, pentru a crea idei noi.

Copiii au posibilitatea de a explora și cunoaște domenii noi, de a acumula cunoștințe în mod independent, dezvoltându-și competențele precum: creativitatea, spiritul de inițiativă, capacitatea de a comunica și a lucra în echipă. Exemplu: Tema „ Toamna cea bogată”

5. Mozaicul – este o metodă de învățare prin colaborare și are la bază împărțirea grupului în mai multe grupuri de lucru coordonate de educatoare.

Am folosit cu succes această metodă în activitățile de lecturi după imagini, deoarece dezvoltă abilități de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului.

6. Brainstorming-ul – Având semnificația de *furtună în creier*, efervescentă, aflux de idei, stare intensă de creativitate asalt de idei, una din cele mai răspândite metode de stimulare a creativității. Preșcolarii sunt provocați să participe activ la producerea de idei, se dezvoltă capacitatea de rezolvare a unei probleme prin căutarea de soluții cât mai originale, se dezvoltă atitudinea creativă și este favorizată, exprimarea personalității, este stimulată participarea tuturor copiilor la activitatea de producere a ideilor, chiar și a celor mai timizi, este stimulată căutarea soluției optime prin alegerea din mai multe variante posibile.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit Ioan, Neacșu Ion, *Prelegeri pedagogice*, Polirom, Iași, 2001
2. M.ED.C „*Învățarea activă*”, ghid pentru formatori și cadre didactice; București 2001

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ CU CE CĂLĂTORIM?

Educatoare: Radu Cristina, G.P.P. nr. 8 Buzău
Mardare Rodica, G.P.P. nr. 8 Buzău

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cine și cum planifică/ organizează o activitate?

TEMA PROIECTULUI: Plecăm în excursie

TEMA ZILEI: Cu ce călătorim?

FORMA DE REALIZARE: activități integrate

TIPUL DE ACTIVITATE: mixtă (fixare/consolidare, predare)

DURATA: o zi

LOCUL DESFĂȘURĂRII: sala de grupă

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE: ALA1 – DS (matematică) – DOS (educație pentru societate) – ALA2

ADP: Întâlnirea de dimineață: - salutul și prezența,
calendarul naturii
știrea (evenimentul zilei) și anunțarea temei zilei

ALA 1 : CENTRE DE INTERES:

Construcții: Gara

Artă: Numere pentru vagoane (lipire, colorare)

Creație: În trafic –(Polițistul și pietonii/șoferii)

Știință: Mijloace de transport (citire de imagini); fișe

Joc de masă: Pe pământ, pe apă, în aer... (ținte, sortare de jetoane)

ADE: DS (matematică): Vagoanele trenului – joc didactic

DOS (educație pentru societate): În mijloacele de transport în comun și pe stradă – convorbire

ALA2: Șoferii la mașină – joc de mișcare distractiv

SCOPUL: Consolidarea deprinderii de a număra în limitele 1-5, formarea unor deprinderi de conduită morală, civilizată prin respectarea unor regului de politețe

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:**ALA1****Construcții:**

- să așeze piesele/cuburile pentru a construi clădirea gării
- să asambleze piesele pentru a obține construcția sugerată de temă
- să discute pe tema construirii gării

Artă:

- să dezlipească (de pe foile autocolante) figurile/cifrele
- să se încadreze corect în spațiul plastic
- să lipească uniform presând bine pentru a nu rămâne aer
- să decoreze vagoanele

Știință

- să formuleze enunțuri, corect din punct de vedere gramatical, pe baza imaginilor vizualizate
- să recunoască mijloacele de transport și mediile lor de deplasare
- să rezolve sarcinile fișelor

Joc de rol:

- să participe activ respectând rolurile asumate
- să coopereze cu partenerii de la centru
- să manipuleze recuzita adecvată temei

Joc de masă:

- să așeze țințele pentru a contura diferite mijloace de transport
- să sorteze jetoane după diferite criterii pentru a forma mulțimi cu mijloace de transport

DS (matematică)

- să numere conștient crescător și descrescător în limitele 1-5
- să stabilească locul numerelor naturale în șirul numeric 1 – 5
- să compare cantitativ mulțimile de elemente indicând mulțimea cu mai multe/mai puține elemente
- să raporteze corect numărul la cantitate și invers
- să efectueze operații de adunare și scădere cu 1, 2 unități în limitele 1 – 5

DOS (Educație pentru societate)

- să vizioneze șceneta (filmulețul)
- să povestească evenimentele din filmuleț prezentând comportamentul adecvat / neadecvat al personajelor
- să expună propriile opinii cu privire la evenimentele din șcenetă
- să enumere reguli de comportament civilizată în mijloacele de transport în comun și pe stradă

ALA2:

- să ia parte la jocurile desfășurate în grup
- să perceapă componentele spațio-temporale (durată, distanță, localizare)
- să respecte regulile jocurilor și partenerii de joc

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, jocul, exercițiul, problematizarea, turul galeriei

ELEMENTE DE JOC: aplauze, surpriza, mișcarea, recompense

SARCINI DIDACTICE:

- compararea cantitativă a numerelor precizând cu câte elemente are mai mult sau mai puțin o mulțime față de alta.
- precizarea vecinilor cu 1, 2 elemente mai mult/e sau mai puțin/e ale diferitor numere (respectiv mulțimi) în limitele 1 – 10
- efectuarea de adunări și scăderi cu 1, 2 unități în limitele 1-10

REGULILE JOCULUI: participă toți copiii din grupă, sunt vagoane doar copiii care îndeplinesc criteriile cerute, trenul pleacă doar dacă au fost îndeplinite corect cerințele, răspunsurile corecte sunt aplaudate.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: laptop, slide-uri, CD-player

MATERIAL DIDACTIC: carton colorat, hârtie glase, hârtie creponată, autocolant, lipici, culori, fișe de lucru, cuburi, piese de construcție, jucării (mașinute, trenuleț, elicopter, vapoare, barcuțe), etc.

Bibliografie:

- „Curriculum pentru învățământul preșcolar” prezentare și explicații- editura Didactica Publishing House- București 2009
- „Planificarea tematică și proiectarea didactică a activităților de învățare din grădiniță” nivel 5-6/7 ani – Editura Diana – Pitești 2009
- „Revista învățământului preșcolar” – Editura Arlequin nr. 1-2 /2011
- Metode interactive de grup” – Ghid metodic-Editura Arves-
- „Revista învățământului preșcolar” – Editura ArleOuin, 2009

SCENARIUL ZILEI

Copiii vor intra în clasă cântând „imnul grupei”:

„Noi suntem pisicuțe
Istețe și drăguțe,
La grădiniță am venit
Aici oricine-i fericit
Bucuroase suntem și noi
C-o să aflăm iar lucruri noi.”

Se vor așeza pe scăunele în semicerc în fața panoului cu poze unde se va desfășura **întâlnirea de dimineață**. Educatoarea îi va saluta:

„Bine ați venit copii,
Azi începe o nouă zi.
Sunteți veseli sănătoși?
Și la fel de bucuroși?”

Apoi va face **prezența**: fiecare copil la auzul propriului nume va veni în față își va saluta colegii, își va așeza poza în coloana pozelor copiilor prezenți și își va prezenta starea de spirit (cum se simte). La finalul prezenței se va face un scurt joculeț pentru animarea atmosferei: educatoarea va arata câte o poză, aleatoriu, copiii vor pronunța în cor numele celui reprezentat în poză, iar acesta din urmă se va ridica și va face o plecăciune.

Se va completa **calendarul naturii**, astfel se va stabili: ziua din săptămână (se va preciza a câta zi din săptămână este joi și se vor executa tot atâtea sărituri pe loc), luna (se va preciza a câta lună din an este luna mai și se vor executa tot atâtea sărituri pe loc), data le va fi indicată de educatoare. Se va discuta și despre vreme și hainele adecvate condițiilor meteorologice de azi.

Se identifică anotimpul și se poartă o scurtă discuție despre caracteristicile primăverii (ce se întâmplă primăvara?)

Pentru înlăturarea monotoniei discuției anterioare și pentru destinderea copiilor se va face un **scurt moment de învioreare**.

„Dacă vreau să cresc voinic
Fac gimnastică de mic,
Fug în pas alergător,
Apoi sar într-un picior.

Mă opresc respir ușor,
Întind brațele și zbor.
Dacă vreau să cresc de mic,
Fac gimnastică un pic.

Știrea zilei: Este anunțat faptul ca un coleg a adus la gradiniță un elicopter de jucărie care poate zbura, este prezentat aparatul, demonstrat modul de manipulare și funcțiunile acestuia

Evenimentul zilei: Sunt prezentate și alte mijloace de transport (pe apă, pe pământ, în aer), se poartă o scurtă discuție despre acestea și se prezintă un PP cu Mickey Mouse care pleacă într-o călătorie făcându-se astfel legatura cu tema zilei „Cu ce călătorim”.

Tranziție: Trenul voinicilor
trenul voiniceilor u, u, uuuu
pornește acum la drum u, u, uuu
spre cunoaștere pornim u, u, uuuuuu
și la centre poposim u, u, uuuu

Sunt prezentate **centrele de interes** și activitățile ce se vor desfășura la fiecare dintre acestea: Construcții: Gara; Artă: Numere pentru vagoane (lipire, colorare); Creație: În trafic –(Polițistul și pietonii/șoferii); Știință: Mijloace de transport (citire de imagini); rezolvare fișe; Joc de masă: Pe pământ, pe apă, în aer... (ținte, sortare de jetoane). Copiii își aleg ariile de stimulare la care vor lucra pentru început iar pe parcursul activității se vor lucra și la celelalte. După realizarea sarcinilor se va trece pe la fiecare centru pentru a fi apreciate rezultatele obținute.

Rutină: Copiii ies într-o mică pauză, recitând versurile.

„Încă nu am obosit,
Dar momentul a sosit
Forța să ne-o împrăștiăm,
Ca apoi cu spor să lucrăm”

Tranziție:
Trenulețul muzical

Copiii se întorc în clasă pentru **desfășurarea activității matematice** (DS - matematică). Se va rezolva un exercițiu interactiv pe calculator pentru a li se capta atenția și a se face legatura cu tema activității, apoi se împart ”vagoanele” numerotate de la 1 la 5. Copiii vor reprezenta vagoanele cifra inscripționată pe imaginile primite, iar educatoarea va reprezenta locomotiva. Se aleg vagoanele în funcție de diferite criterii (sarcini). Trenul pleacă spre gară dacă au fost îndeplinite corect sarcinile. La gară se preia un alt criteriu. Se vor primi aplauze pentru răspunsurile corecte.

Tranziție:
Trenulețul șu-cu tu-cu!

Desfășurarea activității educație pentru societate (DOS) debutează print-o scurtă povestioară despre un copil obraznic pentru a li se capta atenția și pentru a face legatura cu

filmulețul ce va fi vizionat (șceneta D-l Goe). După vizionarea filmului se va dezvolta conversația pe subiectul, întâmplările și evenimentele din șcenetă subliniindu-se comportamentul neadecvat al personajelor. Copiii vor prezenta propriile opinii despre comportamentul corect în mijloacele de transport în comun și se va alcătui o listă cu reguli de respectat.

ALA2 După desfășurarea activităților copii se vor destinde cu **jocurile distractive**: „Șoferii la mașină” Se vor prezenta regulile jocului, realiza jocul de probă apoi se va desfășura jocul la care participă toți copiii. La finalul momentului educatoarea face aprecieri generale asupra evoluției copiilor pe tot parcursul zilei.

EVENI-MENT DIDACTIC	CONȚINUT ȘTIINȚIFIC	METODE ȘI PROCEDEE	EVALU-ARE
ORGANIZAREA GRUPEI	Amenajarea ariilor de stimulare, așezarea mobilierului: măsuțe, scaunele, material didactic, verificarea mijloacelor de învățământ, asigurarea condițiilor necesare pentru desfășurarea optimă a activităților liber alese	exercițiul organizatoric	
CAPTAREA ATENȚIEI	Educatoarea va avea câteva obiecte (în tren, niște jetoane, hârtie autocolantă, o enciclopedie, etc) și le va cere copiilor să ghicească la care dintre centre va fi folosit fiecare dintre acestea.	conversația problematiza-rea	
ANUNȚA-REA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR	Educatoarea le prezintă centrele deschise, intuiesc materialele și le prezintă sarcinile ce trebuie îndeplinite la fiecare Construcții: <i>Gara</i> - vor îmbina cuburi de lemn și piese de plastic pentru a realiza tema propusă Artă: <i>Numere pentru vagoane</i> (lipire, colorare) – vor dezlipi hârtia autocolantă și vor lipi cifrele pe vagoane Creație: <i>În trafic</i> –(Polițistul și pietonii/șoferii)- vor reda acțiuni specifice. Știință: <i>Mijloace de transport</i> (citire de imagini); rezolvarea sarcinilor din fișe- vor formula enunțuri pe baza imaginilor vizualizate . Joc de masă: <i>Pe pământ, pe apă, în aer...</i> (ținte, sortare de jetoane) – vor așeza ținteleatfel încât să obțină o imagine a unui mijloc de transport, vor sorta jetoane după anumite criterii.	conversația explicația	frontală
DESFĂȘURA-REA ACTIVITĂȚII	Copiii vor alege ariile unde vor lucra. Educatoarea se va plimba pe la fiecare centru și va da explicații suplimentare sau ajutând, efectiv, copiii mai puțin îndemânatici	exercițiul	prin aprecieri verbale
ANALIZA PRODUSE-LOR ACTIVITĂȚII	Copiii vor ”urca în trenuleț” și se trece pe la fiecare centru, copiii vor prezenta ceea ce au realizat, își vor exprima opinia cu privire la	conversația turul galeriei	frontală

	realizările celorlalți colegi.		
ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	Educatorea va face aprecieri generale și individuale asupra modului lor de lucru și asupra rezultatelor obținute <i>Rutina:</i> Copiii ies într-o mică pauză, recitând versurile. ”Încă nu am obosit, Dar momentul a sosit Forța să ne-o înprospătăm, Ca apoi cu spor să lucrăm <i>Tranziție:</i> Trenulețul muzical		prin aprecieri verbale
MOMENT ORGANIZATORIC	Sunt așezate scăunelele în semicerc, se pregătește materialul didactic, se asigură condițiile necesare desfășurării activității matematice	Exercițiul organizatoric	frontal
CAPTAREA ATENȚIEI	Se va prezenta sub formă de surpriză un joc interactiv pe calculator (un PP), copiii vor trebui să rezolve corect sarcinile jocului făcându-se legatura cu activitatea matematică și tema acesteia	conversația exercițiul	frontal
ANUNȚAREA TEMEI ȘI PRECIZAREA OBIECTIVE-LOR	Se precizează că urmează un joc didactic numit „ Vagoanele trenului ” în care ei trebuie să identifice corect vagoanele pentru locomotivă. Pentru aceasta vor trebui să numere crescător și descrescător, să compare cantitativ numerele precizând care este mai mare/mic, să precizeze vecinii acestora, să efectueze adunări și scăderi cu 1 sau/și două unități	conversația explicația	
DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII 1.REGULILE JOCULUI	Se explică regulile jocului: Copiii întreabă: „ <i>Care sunt vagoanele tale?</i> ” Educatorea (locomotiva) răspunde: „ <i>Vagoanele mele sunt...</i> ” și prezintă criteriul după care sunt alese vagoanele (ex. acelea care au cifre corespunzătoare mulțimilor indicate de educatoare;) <i>Copiii care au cifre care corespund criteriilor se așează la rând fiecare motivează de ce indeplinește criteriul cerut. Răspunsurile corecte sunt aplaudate. Dacă criteriile au fost indeplinite corect trenul pleacă spre gară de unde se extrage un alt criteriu.</i>	explicația	frontală
DESFĂȘURA-REA PROPRIU-ZISĂ A JOCULUI	Fiecare copil primește un „vagon” ce are inscripționată pe el o cifră a) vor fi 2/3 sarcini de comparare cantitativă mulțimilor (ex. acelea care au cifre corespunzătoare mulțimilor cu mai multe elemente decât mulțimea cu 2 elemente sau cu mai puține elemente decât mulțimea cu 5	Exercițiul Exercițiul	Frontală Individu- ală Prin aprecieri verbale

	etc.) b) vor fi 2/3 sarcini de recunoaștere a vecinilor numerelor (ex. vecinii numărului 3) c) vor fi 4 sarcini de rezolvare de adunări/scăderi cu 1 sau/și 2 unități (vagoanele sunt acelea care au cifra care indică rezultatul exercițiului (de ex. $1+1=2$ sau $5-1=4$) exercițiul va fi "scris" și la tabla magnetică	Exercițiul exercițiul	Individu- ală Prin aprecieri verbale Individu- ală Individu- ală
ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	Educatorea face aprecieri generale și îi anunță că pot păstra „vagoanele” drept recompensă pentru prestația lor. <i>Tranziție:</i> Trenulețul șu-cu tu-cu!		frontală prin aprecieri verbale
MOMENT ORGANIZA- TORIC	Sunt așezate scăunelele în semicerc, se pregătește materialul didactic, se asigură condițiile necesare desfășurării activității educație pentru societate	Exercițiul organizatoric	frontal
CAPTAREA ATENȚIEI	Li se prezintă copiilor o scurtă povestioară despre un copil obraznic în autobuz	conversația	frontal
ANUNȚA-REA TEMEI ȘI PRECIZAREA OBIECTIVE-LOR	Se anunță că vor purta o conversație bazată pe un filmuleț pentru a descoperi și stabili comportamentul adecvat în mijloacele de transport în comun	explicația	
DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII	Copiii vor viziona șceneta D-nul Goe, vor prezenta evenimentele și comportamentul personajelor, își vor exprima opinia despre corectitudinea comportamentului personajelor, vor prezenta atitudinea corectă, vor întocmi o listă cu reguli de comportament în mijloacele de transport în comun și pe stradă, vor imagina situații concrete și vor interpreta roluri în vederea prezentării comportamentului adecvat pentru fiecare din situații, se prezintă concluziile	Explicația Conversația problematizarea	frontal
ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	Educatorea face aprecieri generale evidențiind răspunsurile corecte.		frontal
MOM ORGANIZATORIC	Se amenajează sala de grupă astfel încât să se creeze un spațiu liber cât mai vast pentru buna desfășurare a activităților recreative (ALA2)	Exercițiul organizatoric	frontal
CAPTAREA ATENȚIEI	Se va prezenta sub formă de surpriză o mașină și o barcă. Se va purta o scurtă discuție pornind de la acestea.	conversația	
ANUNȚA-REA TEMEI ȘI A OBIECTIVE-LOR	Se va preciza denumirea jocului: Șoferii la mașină; și se va anunța că se are în vedere: să ia parte la jocurile desfășurate în grup să perceapă componentele spațio-temporale (durată, distanță, localizare)	Conversația explicația	

	să respecte regulile jocurilor și partenerii de joc		
DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII	<p>I) sunt prezentate regulile și modul de desfășurare a jocurilor:</p> <p>a) mașina surpriză va sta în fața copiilor „condusă” de un șofer. Când copilul din față se întoarce cu spatele ceilalți se pot mișca pentru a avansa spre mașină. Dacă atunci când s-a întors copilul din față, a văzut pe cineva că s-a mișcat , atunci cel din urmă trece în spatele tuturor copiilor. Cel care ajunge primul la mașină devine „șofer”</p> <p>II) Jocul de probă. pentru câteva minute se desfășoară jocul explicând-se , corectând greșelile, recapitulând regulile</p> <p>III) Desfășurarea propriu-zisă a jocului.</p>	<p>Conversația Explicația</p> <p>Exercițiul Jocul</p> <p>exercițiul</p>	<p>Frontal</p> <p>Frontal individual</p> <p>individual</p>
ÎNCHEIERE	Educatoarea face aprecieri generale asupra evoluției copiilor pe parcursul întregii zile. Se împart stimulente.	conversația	frontal

PROIECT DIDACTIC MAGIA TOAMNEI

Institutor: Lacustă Nicoleta
Grădinița Licurici, Galați

Motto:
„Toamna este o a doua primavară, în care fiecare frunză este o floare.”
Albert Camus

Grupa: Mare

Institutor: Lacustă Nicoleta –,, GRADINITA LICURICI ,, -GALATI

Tema anuală de învățare: Cand, cum si de ce se întâmplă?

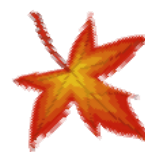
Tema proiectului: MAGIA TOAMNEI

Tema săptămânii: TOAMNĂ FRUMOASĂ ȘI BOGATĂ

Tema zilei : NE JUCĂM CU TOAMNA

Categoria de învățare: Jocuri si activități liber-alese (etapa III)

Mijloc de realizare: program artistic – sceneta „CARNAVALUL TOAMNEI”

Scopul activității:

Dezvoltarea creativității si expresivității limbajului oral.

Stimularea interesului pentru mișcare si a calităților intelectuale, de voință și afective, în vederea aplicării deprinderilor însușite.

Obiective operationale

- Să recite poezii cu respectarea intonației, ritmului, pauzei în concordanță cu mesajul transmis;
- Să utilizeze calitățile expresive ale limbajului oral si ale celui corporal în transmiterea unor idei si sentimente.
- Să realizeze mini-dramatizări, pornind de la textul poeziei, utilizând vorbirea dialogată, nuanțarea vocii, intonația, cu sprijinul educatoarei.
- Să asocieze mișcări sugerate de textul cântecului.
- Să-si coordoneze pașii de dans în ritmul muzicii.

STRATEGIA DIDACTICA

1. Resurse procedurale

- Metode si procedee: conversația, explicația, exercițiul, demonstrația, jocul.
- Forme de organizare: frontal, individual pe grupe.

2. Resurse materiale:

- decor de toamnă, costumații specifice personajelor greiere și furnica, zâna toamnă fructe si legume, calculator DVD.

MATERIAL BIBLIOGRAFIC:

1. Andrei, Barna, Georgeta Antohe - *Curs de pedagogie; „Teoria instruirii și evaluării”* - Editura Fundatiei Universitare „Dunărea de Jos” - Galati.
2. Antohe G., Iuliana B. - *Psihopedagogia Jocului*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați
3. Boca-Miron, E. Chinchisan, *Documentar metodic pentru activitățile de educare a limbajului la preșcolari*”, Editura Integral, București 2001.

4. Crețu ,Constantin ,Cristian , Ciucurel Constantina, „Ghid pentru desfasurarea activitatilor de educatie fizica in gradinita”, Editura Tiparg, Pitesti, 2006.
5. Curriculumpentru invatamantul prescolar, Editura DPH, Bucuresti, 2009.
6. Programe de serbari, Editura Diana.
- 7.Revista Invățământului Preșcolar nr.3-4/2011.

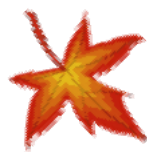
SCENETA-CARNAVALUL TOAMNEI

Copil 1

Ce rece e afara
Toamna vine sufland
Frunzele imprastiind .

“Toamna “

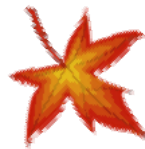
Ma primiti copii la voi?

Copil2

-Cine esti si ce doresti?

- Unii imi spun toamna bogata
Altii toamna cea brumata .
Eu golesc gradinile
Sa umplu camarile.

Copil 3

Bun găsit, drăguță toamnă
Bun sosit la noi!
Ne-ai lipsit atâta vreme
Din grădină și zăvoi!

Mere roșii, poamă coaptă
Munte ne-ai adus!
Nu uita, toamnă bogată,
Nucile-sde-ajuns.

Copil 4.

Toamna galben aurie
Cu covor de frunze moi
Si cu haina ruginie
Iarasi ai venit la noi
Plina esti de roade plina
Ca o harnicalbina
Porti in cosuri mari si grele
Struguri dulci mere si pere
Porti in plete crizanteme
Albe flori in diademe
Ca o zana din povesti
Toamna, ce frumoasa esti!!!!

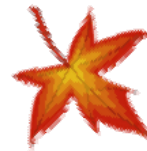
CANTEC –AM PRIVIT SPRE CER**Copil 5**

Toamna,toamna
 Esti rea pentru greierus
 Nu mai canta din arcus
 Iar furnica mititica
 Nu-i da boabe atatica .

Sa urmarim fabula noastra
 Si din ea sa invatam
 Ca daca muncesti
 Ai tot ce poftesti.

Pe cand trudea furnica noastra ,
 Carand poverile-n spinare
 Se intalni cu domnul greier,
 Care canta cu nepasare.

“Greierele “

- Sarut mana, coana furnica, greu cu caldurile !

“Furnica”

- Greu caci eu duc in spinare, poveri grele si nu scripca ta usoara.

“Greierele”

- Nici ea nu-i chiar atat de usoara, si cantecul e cu mestesug.cine-l invata stie ca-i cu osteneala si naduf.

“Furnica “

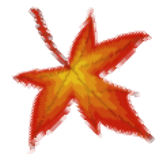
-Vad ca ti-e bine dar nu uita ca la iarna iti va canta stomacul gol.

“Greierele “

-Nu-i asa ca esti ostenita?

“Furnica “

Mai e vorba? Duc poveri cale de 10 poste.

“Greierele “

-Ha, ha ,ha ce strangatoare ,
 Tare mai esti muncitoare!

“Furnica “

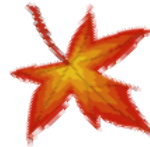
Iata toamna a sosit
 Frunzele au ingalbenit
 Pasarile calatoare
 Au plecat spre tari cu soare
 Si cand iarna o veni ,
 In belsug moi odihni.

“Greierele”

- Ti se pare e tot vara
Uite ce frumos e afara,
Ia asculta furnico!!!

CANTEC “ DRAGUMI-I LA VESELIE”**“Greierele “**

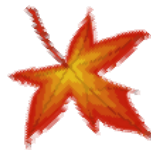
Asa furnico , joaca uita oboseala
Vezi ca si cantecul e bun la ceva?

“Furnica “

-Gata nu mai pot
Dute sa lasama-n pace

“Greierele “

-Cri cri cri , toamna gri
Tare-s mic si necajit
Sunt flamand si-am inghetat
Chiar nimic nu am mancat.

(In genunchi la casa furnicii)

Te rog vecinica mea
O farama da-mi ceva
Ca de foame sa nu mor
Jur sa-ti fiu de ajutor

(Cu glas mios)

Furnicuta surioara
Ne cunoastem de-asta vara
Tu munceai iar eu cantam
Timpul bine-l petreceam ,
Acum vara a trecut
Tare frig s-a mai facut .
N-am casa , n-am ce manca
Si-am venit la dumneata
O graunte ca sa-mi dai
Sau o punga de malai
Sunt flamand si inghetat
Daca nu-mi dai ce ma fac?

„Furnica”

Nu ți-a plăcut să muncești
Și acum te umilești.?

Toata vara ai cantat
 Si la mine te-ai uitat
 Cum munceam cu sacu-n spate
 Si cu cata greutate
 Ai cantat si te-ai distrat
 Acum vezi stai nemancat
 Daca vrei sa o duci bine ,
 Muncesti si tu ca mine .

CANTEC -" GREIERELE SI FURNICA "

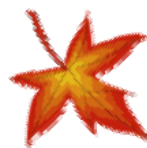
Morala

TOTI COPIII

Muncesti ai tot ce-ti doresti
 De nu ramai cu burta goala
 Si vai de tine cum traiesti

„Toamna” :

Nu mai plânge greieraș,
 Mititel și drăgălaș!
 Cântecul tău mi-a plăcut
 Și mi-ar place să te mai ascult.
 Dacă vrei poți să rămâi la mine,
 Oaspete să-mi fii, cât îți va fi bine.
 Acum, spuneți mai sunt rea copii?

Copil 6

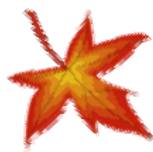
Cine-a zis că tu ești rea?
 Când ne-aduci multe fructe dulci.
 Și tot felul de legume
 De nu le mai știi pe nume.
 Haideti sa le invitam
 Apoi sa le-aplaudam
 Eu sunt **MARUL** cel frumos,
 Ma iubesc copiii toti,
 Nici bunica nu ma uita
 Si ma pune in placinta.
 Si eu sunt **marul** rotunjor
 Rosu verde galbior
 Parca-s minge dar nu sar
 Si codita mica am
 Parfumat dar si gustos
 El va face sanatos

NUCA sunt, cum ma vedeti
 Dintre fructe-s cea mai tare
 Si tot anul, pentru voi,
 Tin miez dulce la pastrare

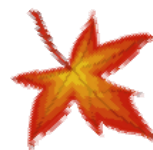

Eu sunt galbena **GUTUIE**
Si sunt dulce amaruie.
In haina mea de catifea,
De frigul toamnei nu ma tem
Voi ma pastrati langa fereastra
Sau ma gasiti in dulce gem.

Mica sunt si parfumata
Ma cunoaste lumea toata,
Fac dulceata cea mai buna
Nu degeaba imi spun **PRUNA**.

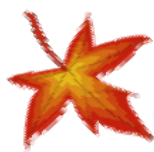
Sunt discreta, dar vezi bine,
Daca treci pe langa mine
Un parfum suav te-mbie
Eu sunt **PARA** aurie.

Iar pe dealuri, sus, in vie,
Strugurasii ne imbie
Si rasuna peste vai
Chiote de bucurie!

Vânăta

Ce credeți, asta-i culoare?
Vânăta-i de supărare!
Chiar de lumea o iubește
Tot vânăta se numește!

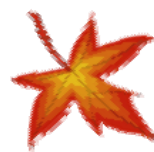

Morcovul

La culoare sunt frumos,
Eu sunt **MORCOVUL** gustos
Și cu toții știți prea bine
Că sunt plin de vitamine.

Ardeiul

Grăsuț, verde, rosior
Un meniu foarte ușor!
La tarabă moș Andrei
N-a vândut decât...ardei!

Ceapa

Eu, ceapa-s un pic cam iute
Învelită cu foi multe.
Însă ne doriți așa,
Chiar de ochiu-o lăcrima!

Mare, **ROȘIE** frumoasă,
Mă iubiți că sunt gustoasă,
Fără mine nici ciorbița,
Nici sosul, nici tocănița
Gust nu ar avea vreodată
Și mă place lumea toată...
În salată!

Varza

Câte fustițe-s pe noi?
Vrem să le numărați voi!
Varza-i bună ca salată
Și-n bucate și murată!

Cartoful

Pitulate în pământ
Se-mulțesc ușor, pe rând.
Iată, pe-acest grăsunel,
Îl vrea doar piure, Tinel!

În grădină pe arac
Singurel m-am agățat,
La culoare eu sunt verde
Și mă cheamă **CASTRAVETE**.

Verde sunt și mărunțel
Și mă cheamă **PĂTRUNJEL**
Și, cum știe orișicine,
Sunt bogat în vitamine

Sunt **dovleacul** bosumflat
Si ma-ntreb asa in gluma
Si inca nu am aflat
Eu sunt fruct sau sunt leguma?

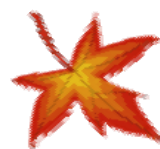
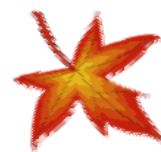
Un cățel de **USTUROI**,
Îl cunoașteți bine voi
Că nu stă în cușcă,
Nu latră, nu mușcă,
El dă gustul la friptură
Și e bun la saramură!

Conopida

Suntem albe, rotunjele
Formate din buchetele
Conopida ma numiti
Si pane voi ma serviti

Copil 7

Ce să facem, dragi copii,
Ce s-alegem mai întâi?
Stăm puțin și ne gândim,
Iar la urmă hotărâm:
Să nu fie supărare,
Vom lua din fiecare

TOAMNA

Ei, acum ce ganditi?
Despre mine ce mai stiti?

Copil 8

Toamna draga, te iubim
Pentru tot iti multumim.
Tu ne faci viata frumoasa,
Vesela si sanatoasa.

CANTEC „SARUTATA DE LUMINA”

DE CANTAT AM TOT CANTAT
ACUM E TIMPUL DE DANSAT

DANS SPORTIV

SĂ ÎNVĂȚĂM SĂ OCROTIM NATURA

Prof. Ionescu Ileana
Școala Gimnazială „Ion Creangă” Buzau

Mediul înconjurător, așa cum ni se prezintă el astăzi, este în mare parte o creație a omului, dar el poate influența la rândul său evoluția societății umane.

Degradarea continuă a mediului înconjurător ce se petrece sub ochii noștri, este un element major al unei „crize de civilizație” și se datorează tocmai intervenției omului în natură. Pericolul este foarte mare! De aceea, trebuie conștientizată necesitatea protecției sale, a ocrotirii vieții, prezentă în cele mai variate forme. În acest context, nouă, educatorilor, ne revine obligația de a-i învăța pe copii să înțeleagă și să iubească natura, să-i pătrundă tainele și să o protejeze, să urmărească formarea și dezvoltarea conștiinței ecologice a copiilor.

Pentru a transmite copiilor de vârstă preșcolară unele cunoștințe din domeniul ecologiei, am explicat pe înțelesul lor câteva noțiuni: poluare, ocrotirea naturii, a proteja, a distruge rezervația, monument al naturii, arătând rolul pe care-l avem fiecare dintre noi pentru a preîntâmpina efectele distructive.

În grădiniță, în cadrul activităților de cunoaștere a mediului înconjurător urmărim să le lărgim copiilor orizontul de cunoaștere, să sesizeze și să își explice la un nivel elementar: unele transformări petrecute în natură, unele legături între fenomene, să înțeleagă varietatea plantelor și animalelor din natură, astfel putând deosebi animalele domestice de cele sălbatice, păsările migratoare de cele care aduc foloase.

Cu mult succes se poate folosi metoda experimentului în scopul formării unei atitudini active de prețuire și protecție a mediului înconjurător.

În cadrul activităților cu tema: “Apa și transformările ei” am efectuat experimente pentru cunoașterea principalelor însușiri ale apei: - transformarea ei în vapori prin fierbere a constituit o modalitate de a explica formarea norilor; - udând plantele cu apă, petrol, ulei, copiii au avut posibilitatea de a observa influența pe care o are poluarea asupra acestora.

Prin convorbiri pe tema “Să salvăm pădurea!” am arătat copiilor preocuparea permanentă ce trebuie să o aibă oamenii pentru depistarea surselor de poluare. Oamenii trebuie să ocrotească pădurea, lemnul, aerul curat, să protejeze acest izvor de nestemate.

După plimbările în curtea grădiniței, copiii au fost familiarizați cu mediul înconjurător. Aici am purtat o discuție despre copaci: “Cum sunt copacii primăvara?”, “Cum se înmulțesc copacii?”, “Cum îi protejăm?”, “Care este rolul copacilor în menținerea sănătății oamenilor?”, “Copiii de azi sunt martorii oculari ai transformării.”

Sarcina noastră, a educatoarelor, este aceea de a-i învăța pe copii să întreprindă acțiuni practice de protejare a vegetației, să păstreze curățenia în parcuri și grădini, în păduri, în zonele de agrement, să întrețină spațiile verzi și să planteze pomi, flori cu scopul de a reduce poluarea din natură și de a înfrumuseța peisajul citadin.

Activitățile de vizionare a unor dispozitive care prezintă aspecte privind poluarea mediului, cu toate consecințele sale, se pot încheia cu jocuri de creație. “Cum putem respecta natura?”, “Cum să fie pedepsiți cei care distrug natura?”

Activitățile practice desfășurate cu copiii în grădina de flori sau de legume a grădiniței apropie copiii de natură, le dezvoltă sentimentul de dragoste față de aceasta, iar prin discuții pe marginea muncii desfășurate se realizează educația ecologică.

De asemenea, am realizat lucrări practice și plastice, am organizat expoziții tematice cu ocazia anumitor aniversări: “Ziua Mondială a Pământului”, “Ziua Păsărilor și a Arborilor”, “Ziua Mediului”.

Copilul trebuie lăsat să descopere el însuși adevărul, să-i cultivăm interesul pentru promovarea stării de sănătate în mediul înconjurător, să-l educăm în sprijinul ocrotirii și protejării naturii.

EVALUARE PROIECT TEMATIC CARNAVALUL TOAMNEI

Prof. Laureta-Speranta Banea
Gradinita cu P.P. nr. 4 Macin, Tulcea

In surdina, se deruleaza fragmentul „Toamna” din „Anotimpurile” de Antonio Vivaldi.

Personaje: Toamna, Vantul, Greierele, Floarea – Soarelui, Sperietoarea de ciori, Zana Florilor, Ploaia, Gradinarul, Marul, Para, Gutuia, Conopida, Rosia.

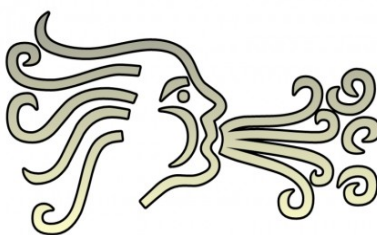
TOAMNA

Plecăciuni de ramuri galbene,
Roșii frunze-n margine,
Aleii foșnitoare-n zăvoi,
Pădurea mă-ndeamnă să vin către voi.
Aici în grădină găsesc veselie,
Legume și fructe, o sută, o mie.

VÂNTUL

Știam c-ai să vii, oprește-te o clipă
Și păsări în zbor, fugară aripă,
Ți-arată spre sud dacă vrei să le vezi,
Pornește apoi zâmbitoare-n livezi.
Sunt vântul și-aștept să ne prindem de mână
Pe dealuri și văi să zburăm împreună.

TOAMNA

Doar o clipă zăbovesc-
Tare-aș vrea să îi vorbesc
Greierașului artist,
Văd că nu mai este trist!

GREIERELE

Fii liniștită, toamnă dragă,
 Căci vara asta, fără grabă,
 Am adunat după putere,
 Sub un copac, o mică avere.
 Am cântat și-am tot cântat,
 Furnica s-a impresionat,
 Și mi-a fost de ajutor
 În finalul concertelor:
 Amândoi, umăr la umăr,
 Am strâns boabe fără număr.
 Mă gândesc la-nsurătoare,
 Dar furnicuța are familie mare!

TOAMNA

Bine că v-ați împăcat!
 Nu vreau să te știu certat
 Și-n cărare înghețat!

FLOAREA-SOARELUI
(visătoare)

Petale strălucitoare
 Mângâiate cald de soare,
 Răsfirate-acum de vânt,
 Mâine vor fi la pământ.
 Zveltă și fermecătoare,
 Lin rotită după soare,
 Am visat să-i fiu mireasă...
 Acum pleacă, nici nu-i pasă!

VÂNTUL

Nu mai visa în zadar,
 Locul tău e în hambar!
 Dar tu ce faci, om de lemn?

SPERIETOAREA DE CIORI

Mă pregătesc de Halloween!
Sunt Sperietoarea de ciori...
(către public)
Spuneți-mi, vă trec fiori?
Văd că v-ați cam speriat!
Sunt doar un băiețel costumat.
Am avut un mic dovleac,
Însă ieri l-am decorat
Cu vecinul Aurică,
Sper că nu vă este frică!
Are ochi, dinți și măsele
Și în el lumânărele.
Din miez dulce, aromat,
Bunica a preparat
O plăcintă de dovleac.
Și plăcintele îmi plac!

ZÂNA FLORILOR

Crizanteme subțirele
Nu se tem de ploii rebele.
Tufănele buchețele
Se feresc de vânturi rele.
Numai dalia, mirată,
Fiindcă e aristocrată,
Face ochii mari la mine
Și mă-ntreabă: „- Ți-este bine?”
Îi răspund cu-nfiorare:
-Iubesc fiecare floare!
Eu sunt Zâna Florilor,
Plăcută privirilor.
Învăluită-n parfum
Petale dantelate adun.

PLOAIA

De ești Zâna Florilor,
Dă-mi taina culorilor!
Ploaia sunt, și aș dori
Pe copii să-i pot uimi.
Roșu, Oranj, Galben,
Lumină fără de seamăn,
Verde, apoi albastru, și iată,
Sunt pictoriță talentată!
Indigo și violet,
Curcubeu pe șevalet.
Pe cerul proaspăt răcorit,
Minune v-am dăruit!

TOAMNA

Ce culori strălucitoare!
Dar cine lipsește oare?

VÂNTUL

Lipsesc gustul și savoarea,
Vitaminele, culoarea...
Rodul toamnei cel bogat,
Se cam lasă așteptat.

GRĂDINARUL

Nu vă-ngrajorați, prieteni,
Am pus la murat niște pepeni.
Sunt grădinarul și-s cam ocupat!
Trei anotimpuri am lucrat
Și v-am adus spre delectare
Legume, fructe rotunjoare.

MĂRUL

Sunt mărul, și cum bine știi,
Un măr în fiecare zi
Va ține medicul departe,
Deci, îngrijiți-vă de sănătate!

PARA

Galbenă, strălucitoare,
Dulce fără asemănare,
Nu-i ca para fruct mai bun,
De gustați veți ști ce spun!

GRĂDINARUL

Ai dreptate, draga mea,
 Și de te vor asculta,
 Vor avea dinți sănătoși
 Toți copiii cei frumoși.
 Un desert cu sănătate,
 Și bomboanele-s uitate!

GUTUIA

Ce atâtă ciocolată?
 Ia gutuia parfumată!
 Și la iarnă, nu uita,
 Din dulceață poți gusta.

CONOPIDA

Din grădina de legume,
 Cine e cea mai frumoasă?
 Iar rochița mea, pot spune,
 Este una de mireasă.
 Sunt atât de delicată
 Cu rochița înflorită
 Pelerina însă, iată,
 E din frunze verzi croită.

GRĂDINARUL

Ești conopida, toți am ghicit,
 Imediat ce te-am privit!

ROȘIA

De ești băiat sau de ești fată,
 Roșia zemoasă este preferată.
 De aceea, pot chiar spune,
 Că-n grădina de legume
 Eu sunt cea mai căutată.
 Pentru supe și salată,
 Pentru zacuscă și suc,
 Eu savoare vă aduc.
 Știu c-am ajuns la final,
 Dar m-am pregătit pentru bal!

MĂRUL

Ai dreptate, draga mea,
Este timpul pentru a dansa!

Cantec „A venit pe dealuri toamna”

A venit pe dealuri toamna
Cu fructe si flori
O primim cu bucurie
Si-i cantam in zori.

Fructe parfumate
Si legume coapte
Cu drag le primim
Si ii multumim.

EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ JOCURI PENTRU CEI MICI

Educatoare: Chiojdoiu Elena

JOC DE MIȘCARE

1. VULPE, UNDE EȘTI?

ALERGARE ÎN DIRECȚII DIFERITE, CU GRUPARE LA JOCUL INDICAT

Într-o parte a terenului de joc vor sta copiii (puișorii) în formație de cerc având între ei o distanță mare. În partea opusă cercului, la o distanță de 2 m de perete, se trasează o linie marcând locul de retragere al copiilor (puișorilor).

La un semnal dat cu bătăi din palme, de către conducătorul jocului, toți copiii își acoperă ochii cu mâinile (fără să aibă voie să privească printre degete) și așteaptă începerea jocului:

Conducătorul se apropie tiptil de un copil din cerc și-l atinge ușor pe braț. Copilul respective va juca rolul vulpii și nu va avea voie să se demaște; el va trebui să fie șiret ca vulpea. Conducătorul spune: „Începeți”. Copiii iau mâinile de la ochi, se risipesc prin încăpere și foarte mirați întrebă de trei ori: „Vulpe, unde ești?”. După ce ultima întrebare a fost rostită, „vulpea” se repede să prindă „puișorii”, iar ei se apără alergând spre căsuța lor. Aici ei spun versurile:

Tu ești vulpea cea șireată
Dar te-am păcălit odată.

2. VULPEA ȘCHIOAPĂ

ALERGARE COMBINATĂ CU SĂRITURĂ

Jocul se poate desfășura cu 8-15 copii.

Pe terenul de joc se trasează un cerc la o distanță de 10 m față de jucători.

În cerc (viziună) se află vulpea, care stă la pândă. Ceilalți copii, iepurași, se apropie de viziună vulpii și o provoacă. Ea sare să-i prindă. Poate prinde unul sau mai mulți copii, dar are voie să alerge continuu până la un semnal dinainte stabilit (fluier), când începe să sară într-un picior și se întoarce acasă. Copiii prinși iau rolul vulpii și trebuie să respecte aceleași reguli. Copilul care până la urmă n-a fost prins este câștigătorul jocului.

3. IEPURAȘII ÎN GRĂDINĂ

SĂRITURĂ PE AMBELE PICIOARE CU DEPLASARE ÎNAINTE

Se trasează pe sol două linii cu o distanță de 70-80 cm între ele, care marchează râul. În râu se găsesc pietrele pe care trec iepurașii (trei cerculețe așezate în zigzag).

Pentru a ajunge în grădina cu varză, iepurașii trec râul, sărind din piatră în piatră cu ambele picioare.

În spațiul delimitat ca râu se pot desena 3-4 rânduri de „pietre”, în raport cu numărul copiilor, pentru a participa la joc cât mai mulți, în același timp.

4. CINE SPUNE MAI REPEDE

EXERCITIUL PRIN CARE SE URMĂREȘTE FORMULAREA UNOR PROPOZIȚII FOLOSIND CUVINTE SCURTE

Educatorea explică și demonstrează ceea ce au de făcut copiii și anume să spună ceva, folosind unul din cuvintele scurte date. De exemplu: cu cuvântul „eu”: Eu merg repede; cu cuvântul „și”: Sandra și Ileana bat covorul; cu cuvântul „la”: Bunica stă la marginea orașului.

La început, educatoarea spune cuvântul scurt care urmează să figureze în propoziție și apoi enunță chiar ea o asemenea propoziție.

După 2-3 exemple de acest fel, ea va spune numai cuvântul, iar copiii trebuie să formuleze ei propoziția. După enunțarea cuvântului, se lasă câteva momente de gândire, apoi se pune întrebarea: „Cine spune mai repede?”. Copilul care anunță primul și va spune corect o propoziție, indicând și care este cuvântul scurt, va ieși câștigător.

5. OGLINDA FERMECATĂ (CĂLĂTORIM ÎN ȚARA POVEȘTIILOR)

Verificarea poveștilor cunoscute pe baza reproducerii episodului ilustrat și a caracterizării sumare a personajelor principale din povestire, perfecționarea exprimării corecte și expresive.

SARCINA DIDACTICĂ: recunoașterea și denumirea povestirii după ilustrație; povestirea episodului redat în ilustrație; selecționarea personajelor corespunzătoare povestirii.

REGULILE JOCULUI:

Oglinda se oprește la copilul la care se termină ultimele cuvinte din versurile recitate de conducătorul jocului; copilul la care s-a oprit oglinda o deschide, spun e titlul poveștii și povestește episodul respectiv (din ilustrație). Dacă copilul nu recunoaște povestea sau nu știe s-o povestească, oglinda se închide și trece mai departe la alt copil.

ELEMENTE DE JOC:

Recitarea în cor a versurilor și trecerea oglinzii din mână în mână, deschiderea și închiderea oglinzii.

MATERIAL:

O oglindă confecționată din carton, în care sunt introduse imagini din poveștile cunoscute de copii.

INDICAȚII:

Jocul începe prin recitarea în cor a versurilor:

„Oglindă fermecată
Te rog să-mi spui pe dată
Ce ascunzi în spatele tău
Că vreau să știu și eu”.

Educatorea va urmări ca oglinda să circule fără să întârzie la vreunul din copii, până la terminarea versurilor.

După recunoașterea și povestirea episodului, oglinda se închide, scoțându-se imaginea povestită și jocul se reia, recitând versurile.

JOC CU SĂRITURI

6. IEPURII ȘI CÂINELE

Pentru organizarea jocului, într-o parte a sălii se marchează un loc care reprezintă căsuța iepurașilor.

În partea opusă a sălii se desenează un dreptunghi care reprezintă grădina de zarzavat. În grădina de zarzavat sunt straturile care sunt marcate prin linii paralele la o distanță de de 20 cm.

Iepurii stau în căsuța lor, iar câinele în cușca lui. Educatorea va îndeplini rolul de mamă a iepurașilor.

La îndemnul educatoarei: „la morcovi”, iepurii se duc în grădină să mănânce morcovi. Ei sar pe straturi.

„Vine câinele!” Spune educatoarea pe neașteptat. Iepurii se scoală în picioare și fug spre căsuța lor – câinele caută să-i prindă. Iepurașii prinși de câine sunt aduși în cușca lui.

Jocul se repetă schimbându-se rolurile copiilor.

7. EXERCİTIU PENTRU IZOLAREA CUVINTELOR DIN PROPOZIȚIE – CE-MI SPUI?

Pentru acest exercițiu se folosesc imagini sugestive care se fixează pe o tablă magnetică pentru alcătuirea unor propoziții din 2-3 cuvinte. Fiecare copil va primi coșulețe cu buline diferite colorate.

La cuvintele educatoarei „Ce-mi spui?”, copiii vor formula propoziții după materialul indicat. Copilul întrebant va rosti propoziția, ceilalți copii din grup vor scoate din coșuleț câte o bulină altfel colorată pentru fiecare cuvânt, asociind când sunt întrebați, ordinea cuvintelor cu culoarea bulinelor. (Am scos pentru primul cuvânt o bulină de culoare roșie, pentru al doilea cuvânt o bulină de culoare albastră, pentru cuvântul al treilea o bulină de culoare galbenă. Deci am așezat buline pentru trei cuvinte). Se repetă apoi propoziția (Mama face mâncare).

DISEMINARE CURS**„Le jardin, monument vivant. Pédagogie du patrimoine des jardins en Europe”**

PROGRAMUL DE INVATARE PE TOT PARCURSUL VIETII (LONG LIFE LONGERS) –
BURSE INDIVIDUALE COMENIUS

**Profesor în învățământul primar și preșcolar Raluca Alexandra Ene,
Grădinița cu Program Prelungit „Raza de Soare” Târgoviște**

În urma aplicației efectuate și obținute în runda 1:14 01 2011 și expediate Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP), am obținut o bursă Comenius de formare continuă care s-a concretizat într-un stagiu pe probleme de grădini și parcuri de patrimoniu, intitulat „Le jardin, monument vivant. Pédagogie du patrimoine des jardins en Europe,,.

Cursul a fost organizat de Association paysage et patrimoine sans frontière, Sains Germain en Lay, France. S-a desfășurat în perioada 04.07.2011-08.07.2011, în limba franceză, formatoarea cursului fiind Aline Rutily, Coordinatrice Formateur Laboratoire esthétique et sciences des arts Université Paris 1.

Programul cursului a fost unul complet, pornind de la prezentări teoretice în: Muzeu du Moyen age, Jardin de la Butte Montmartre, Jardin de Cluny, Jardin des Tuileries, Librairie des jardins, Museum National d ‘Histoire, dar și observații și aplicații practice în natură sau în sala de curs.

Luni – 04.07.2011-Paris Muzeu du Moyen age

9h-12h 30

Présentation des participants, du contenu et de la démarche de formation

Présentation des stagiaires

Après-midi 14h -18h Paris Jardin de Cluny

Présentation du jardin historique et des collections du musée Démarches d’appropriation du jardin sur le terrain, Bilan de la journée

Marti – 05.07.2011- Paris Jardin de la Butte Montmartre

9h30-13h Carnets de Jardins Articulation de la peinture, de la photographie et du jardin

Après-midi 14h-18 h Carnets de jardin SUITE, Bilan de la journée

Miercuri – 06.07.2011

9h-12.h30 Paris Museum National d’Histoire naturelle, visite de l’herbier

Après-midi 14h -18 h Paris Museum National d’Histoire naturelle, Atelier d’herbiers, Bilan de la journée

Joi – 07.07.2011

9h -12.30 Paris Jardin des Tuileries, Musée de l’Orangerie, visite des peintures de jardins de Musée de l’Orangerie

Après-midi 14h -18 h Librairie des jardins, Atelier et présentation des ouvrages, Bilan de la journée

Vineri – 08.07.2011

9h -12.30 Paris Maison Associative de la Formation de l’Enseignement Catholique, Repères pour une histoire européenne des jardins

Après-midi 14 h-18 h Carnet virtuel de jardin. bilan su cours et perspectives

Unde găsiți aceste cursuri?

Întregul program se găsește pe site-ul A.N.P.C.D.E.F.P., Comenius-Grundtvig:

www.anpcdefp.ro sau simplu comenius.ro (mobilități individuale).

În ce constă pregătirea cursului ?

Munca depusă pentru elaborarea dosarului de candidatură nu este ușoară deoarece cere o bună cunoaștere a nevoilor proprii de formare și perfecționare dar și o colaborare cu școala și comunitatea pentru identificarea precisă a punctelor comune dintre nevoile de formare proprii și cele ale școlii și comunității. De asemenea redactarea răspunsurilor trebuie să surprindă esențialul într-o formă cât mai sintetică și clară.

- am identificat nevoile proprii de perfecționare și care corespund și unității în care îmi desfășor activitatea, precum și ale comunității sper să mai pot beneficia în viitor de o asemenea mobilitate;
- am căutat în site-ul A.N.P.C.D.E.F.P. și în alte site-uri (didactice) un curs care să satisfacă aceste nevoi profesionale;
- am luat legătura instituția organizatoare și cu A.N.P.C.D.E.F.P pentru a mă informa asupra formalităților de îndeplinit;
- am solicitat înscrierea la curs și am primit un program detaliat al acestuia precum și o bibliografie de studiat;
- am citit cu atenție toate materialele A.N.P.C.D.E.F.P cu privire la tipul de program al cursului, modul de completare, datele limită, finanțare, etc.
- am cerut instituției organizatoare și personal formatoarei date concrete privind cheltuieli de deplasare, cazare, subzistență pentru a putea face bugetul din formularul de candidatură;
- am completat formularul consultându-mă cu alte colege care au mai accesat cursuri Comenius;
- am depus formularul de candidatură și următoarele respectând cu strictețe datele limită;
- am primit confirmări, numere de înregistrare, pe care le-am păstrat alături de toate materialele trimise sau primite (vor fi păstrate 5 ani).

Care sunt beneficiile cursului ?

- am intrat în baza de date a unor instituții europene;
- a răspuns nevoilor personale de autoperfecționare continuă;
- am făcut cunoscută grădinița și lucrări ale copiilor, alături de sistemul românesc de învățământ;
- am făcut cunoscute grădinița, grădini botanice, parcuri și rezervații naturale din România, dar și tradiția românească și folclorul ei specific
- am devenit familiară cu metode și tehnici noi și eficiente de predare, care răspund mai bine nevoilor copilului;
- am aflat mai multe despre sistemul de învățământ din Franța, Spania prin intermediul celorlalți participanți și discuțiilor purtate;
- păstrez o relație de corespondență cu profesorii din celelalte țări care au participat la curs, în scopul realizării de parteneriate școlare și menținerea unui schimb permanent de informații;
- datorită vizitelor și a implicării în activitățile prevăzute în program, am avut prilejul să iau contact îndeaproape cu obiceiurile, istoria, cultura Franței și sistemul de învățământ francez.

Care este impactul asupra instituției în care lucrez ?

- colegii au fost interesați de accesarea unor burse individuale și de metode noi de lucru;
- am organizat și desfășurat activități de diseminare în cadrul centrului, comisiei metodice și cercurilor pedagogice ale educatoarelor;
- am desfășurat activități similare celor din Franța, pe centre de lucru, în cadrul comisiei metodice și sunt programate și în cadrul cercurilor pedagogice din acest an școlar;
- copiii sunt beneficiarii direcți ai programului;
- colegii au fost interesați și sper să putem demara un proiect Comenius la nivelul școlii, fie ca parteneri fie ca organizatori.

În concluzie, această activitate de formare a fost realmente o experiență de viață și profesională care îmi va îmbunătăți cu siguranță calitatea activității la catedră, mi-a îmbogățit cunoștințele de cultură și civilizație franceză, competențele lingvistice și de comunicare, a pus bazele unei relații interculturale cu profesori din Franța și a creat oportunități efective pentru viitoare colaborări. Iată de ce recomand călduros tuturor educatorilor din învățământul preuniversitar participarea la cursurile generale de formare continuă. Pentru obținerea finanțării și a altor informații indispensabile pentru alegerea cursului și scrierea aplicației, accesați site-ul Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale: www.anpcdefp.ro

PERSONALITATEA CADRULUI DIDACTIC – FACTOR AL EFICIENȚEI PROCESULUI EDUCAȚIONAL ÎN SOCIETATEA BAZATĂ PE CUNOAȘTERE

Prof. înv. primar, Mioara Irimia
Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza” Tecuci

Cercetările cu privire la personalitatea cadrului didactic și la rolul pe care acesta îl joacă în procesul educațional se bazează pe asumția că un cadru didactic influențează în mod semnificativ procesul de predare-învățare, în sensul în care personalitatea sa își spune cuvântul, atunci când analizăm comportamentul în multiple domenii: interacțiunile cu persoanele educate și cu ceilalți profesioniști din mediul școlar, strategiile și metodele de predare și evaluare, experiențele de învățare pe care le poate asigura. De exemplu, un cadru didactic care are o *personalitate autoritariană* (în care predomină dorința de a conduce și de a suprima interesele educaților, care se asociază cu atitudini și comportamente intransigente și un stil de gândire rigid) este mult mai predispus să inhibe pornirile creative ale preșcolarilor sau elevilor, anulându-le posibilitățile de manifestare originală a propriei lor personalități. Pe de altă parte, un cadru didactic care obișnuiește să creeze și să mențină o ambianță pozitivă din punct de vedere afectiv-emoțional și un mediu socio-cognitiv care să-i facă pe educați să se simtă confortabil și motivați pentru procesul învățării are o *personalitate dezirabilă* în raport cu eficiența așteptată din partea sa.

Școala este mai mult decât un simplu loc în care cunoștințele și deprinderile sunt predate, respectiv învățate: este o *comunitate miniaturizată*, ai cărei membri interacționează continuu și se influențează reciproc. Natura acestor interacțiuni și influențe reprezintă un factor foarte important în raport cu percepțiile și atitudinea față de școală în rândul educaților, respectiv cu participarea acestora la îndeplinirea misiunii procesului educațional. La rândul lui, acest factor implică o interacțiune dinamică între personalitatea cadrului didactic și cea a educatului. S-a postulat chiar că atitudinea educaților față de cadrul didactic reprezintă, în parte, expresia caracteristicilor de personalitate ale acestuia din urmă.

Studiile din domeniul psihologiei școlare au arătat că personalitatea cadrului didactic reprezintă unul dintre factorii evoluției climatului din grupele de preșcolari sau din clasele de elevi de școală primară sau de gimnaziu vorbindu-se despre așa numitele *stiluri educaționale*. Diferențele dintre comportamentele cadrelor didactice în domeniul interacțiunilor cu educații, al procesului de comunicare și în cel al dirijării activității de învățare sunt reunite și caracterizate în/prin diverse stiluri educaționale care sunt personale și unice. În plan comportamental, stilul educațional al unui cadru didactic se exprimă în modul în care organizează și conduce activitatea clasei, în modalitatea de control și de sancționare a atitudinilor și comportamentelor necorespunzătoare ale educaților, în modul în care își planifică conținuturile educaționale, în strategiile de instruire pe care le folosește, precum și în metodele de evaluare a performanțelor școlare.

Una dintre laturile intervenției pe care o realizează un cadru didactic este reprezentată de *controlul* pe care îl exercită asupra educaților, care poate fi exprimat prin diverse strategii. Rezultatele au arătat că, în condițiile *leadership*-ului autoritar, copiii manifestau tendința de a transfera responsabilitatea către *leader*-ul lor adult, precum și de a fi irascibili, pasivi și mai vulnerabili în raport cu revoltele, întrucât erau dependenți și nu li se permitea să-și manifeste interesele sau originalitatea. În absența *leader*-ului autoritar, copiii încetau lucrul, în vreme ce absența *leader*-ului democratic nu conducea la acest efect. Atunci când *leader*-ul autoritar a fost înlocuit cu unul democratic sau cu unul de tip *laissez-faire*, copiii aveau reacții de defulare, socotite de autorii experimentului ca fiind semnificative pentru tensiunile latente care existaseră în grup. Dimpotrivă, în grupurile de copii în care *leadership*-ul era predominant democratic sau de tip *laissez-faire*, copiii nu au exprimat comportamentele negative la care am făcut referire. Relațiile cu persoanele *leader* erau amicale, armonioase, bazându-se pe sentimente de deschidere și prietenie. Grupurile conduse de astfel de persoane *leader* au tins să fie mult mai productive și mai motivate față de sarcinile pe care le aveau de rezolvat.

Așadar, stilul democratic este superior celui autoritar, dar și celui de tip *laissez-faire* prin faptul că tinde să genereze comportamente acceptabile din punct de vedere social, conduce la sporirea capacității de comunicare interpersonală între membrii grupurilor, precum la o mai puternică tendință de angajare în rezolvarea sarcinilor pe care grupul le are. Stilul democratic se fundamentează pe *non-directivitatea educației*, în sensul în care accentul este pus pe nevoile și pe resursele educaților. Învățarea este influențată de atitudinea caldă, sinceră, deschisă și de aprecierile pozitive pe care educatorul le adresează educaților – aspecte care facilitează procesul de dobândire a autonomiei.

Din combinarea așteptărilor cu privire la rolurile cadrului didactic (formulate de către managerii instituțiilor de învățământ, părinți și elevi) cu structura de personalitate a cadrului didactic, au fost derivate în literatura de specialitate trei *stiluri comportamentale* prin care educatorii pot fi diferențiați:

- ✓ *stilul normativ* – caracteristic cadrului didactic care este centrat pe sarcina de învățare și pe îndeplinirea scopurilor educaționale în defavoarea caracteristicilor de personalitate, care ar trebui exprimate plenar în relația cu educații; problemele educaților trec în plan secundar;
- ✓ *stilul personal* – caracteristic cadrului didactic care își exprimă foarte mult propriile caracteristici de personalitate în relațiile cu educații; aceștia renunță la exprimarea excesivă a autorității dând dovadă de flexibilitate și de un nivel mai redus al directivității;
- ✓ *stilul tranzacțional* – care reunește caracteristici ale stilurilor anterioare; cadrul didactic pune accent, în funcție de situație, fie pe aspecte orientate către sarcina de învățare și îndeplinirea misiunii didactice, fie pe aspecte în care își exprimă caracteristicile propriei lui personalități; acțiunea educațională este concepută și realizată ca o tranzacție dinamică între rolurile pe care cadrul didactic trebuie să le îndeplinească și dispozițiile care îi sunt caracteristice.

Un alt domeniu în care cadrul didactic își exprimă personalitatea – pe toate dimensiunile sale – este reprezentat de procesul de comunicare specific activității didactice. *Comunicarea didactică* este frecvent invocată drept o dimensiune esențială a relației paideice care se instalează între două persoane: educator și educat. Comunicarea didactică se realizează indiferent de conținuturile educaționale (care pot fi centrate pe dobândirea de cunoștințe, deprinderi și priceperi, motivații și atitudini), de cadrul instituțional (există comunicare didactică atât în educația formală, cât și în cea nonformală sau în cea informală), respectiv de partenerii implicați („actorii” pot fi: elev-elev, manual-elev, educator-educat etc.). Comunicarea didactică este determinată de logica specifică activității dominante – cea de învățare (modalitate esențială de instruire și educare).

Acest proces trebuie diferențiat de *comunicarea educațională* care poate fi desfășurată și în afara cadrului instituționalizat al școlii implicând un ansamblu de influențe deliberate sau nu, explicite sau implicite, sistematice sau nesistematice prin care este direcționată formarea personalității educaților (este vorba despre procesul de comunicare din familie, grupurile de copii, organizațiile profesionale sau cluburile pentru activități de timp liber). Orice formă de comunicare didactică este și o formă de comunicare educațională, întrucât educatorul produce anumite schimbări în personalitatea și comportamentul educaților. Însă, sfera conceptului de comunicare educațională este mult mai largă decât sfera comunicării didactice.

O comunicare didactică eficientă nu poate exista în absența *feed-back*-ului care înseamnă un ansamblu de răspunsuri la mesajele emise de către un partener de comunicare. Comunicarea didactică și educațională se prezintă ca o interacțiune în care au loc schimburi informaționale și socio-afective permanente, rolurile de emițător și receptor fiind jucate alternativ de către educator, respectiv educat. În funcție de modul în care educatul a receptat și a înțeles mesajele și în funcție de părerea pe care educatorul o are despre înțelegerea de către educat a mesajelor pe care le-a transmis, procesul comunicării didactice se reglează și reorientează permanent. Așadar, *feed-back*-ul specific comunicării didactice și educaționale este dinamic.

Pornind de la regulile unei comunicări eficiente și de calitate, și anume: să ascuți, să observi, să analizezi, să te exprimi, să controlezi, D. Sălăvăstru vorbește despre conceptul de *competență comunicatională* a unui cadru didactic. Acesta desemnează aptitudinea de a comunica eficient în cadrul activității didactice. Aceasta implică:

- ✓ cunoașterea influenței contextului asupra conținutului și formei comunicării didactice și adecvarea acesteia în funcție de context;
- ✓ cunoașterea regulilor procesului de comunicare și utilizarea activă a acestora în procesul comunicării didactice;
- ✓ cunoașterea psihologiei educatului la care se adaugă experiența în relațiile interumane;
- ✓ înțelegerea și însușirea culturii educației, deoarece se știe că principiile unei comunicări eficiente sunt diferite de la o cultură la alta.

Studiul corelației dintre trăsăturile de personalitate ale unui cadru didactic și eficiența actului pedagogic au impus un al treilea concept intim legat de aptitudinea pedagogică: *competența didactică*. Acest concept are o sferă de cuprindere mai largă decât cea a aptitudinii pedagogice, întrucât presupune centrarea pe rezultatele procesului educațional.

Competența didactică implică atât o dimensiune intrapersonală (caracteristicile de personalitate ale cadrului didactic), cât și o dimensiune interpersonală (foarte importantă pentru deosebirea acestui concept de alte concepte înrudite). Astfel, într-un program destinat formării cadrelor didactice din SUA, competența didactică a fost operaționalizată prin următoarele cinci competențe specifice:

- ✓ *competența cognitivă* – abilitățile cognitiv-intelectuale și cunoștințele așteptate din partea unui cadru didactic;
- ✓ *competența afectivă* – atitudinile care sunt așteptate din partea unui cadru didactic (domeniu specific profesiei de cadru didactic, care se dezvoltă cel mai greu);
- ✓ *competența exploratorie* – nivelul practicii pedagogice, prin care viitoarele cadre didactice își exersează deprinderile și abilitățile achiziționate în cadrul formării profesionale de specialitate;
- ✓ *competența legată de performanța în activitatea didactică* – un cadru didactic trebuie să dovedească nu numai că știe ceea ce predă, dar și că poate utiliza în mod eficient ceea ce știe (meta-învățare);
- ✓ *competența de a induce modificări substanțiale în personalitatea educației*, în cadrul relației paideice.

Relația dintre domeniile personalității cadrului didactic este una complexă, motiv pentru care nu se poate vorbi despre o „rețetă” pentru succesul unui cadru didactic.

Așadar, prin competență didactică „...am putea înțelege acel ansamblu de capacități cognitive, afective, motivaționale și manageriale de personalitate ale educatorului, conferindu-i acestuia calitățile necesare efectuării unei prestații didactice care să asigure îndeplinirea obiectivelor proiectate...” Dintr-o perspectivă foarte generală, exercitarea profesiei de cadru didactic presupune însușirea și dezvoltarea a trei competențe specifice:

- ✓ *competența profesională* – care include cunoștințele profesionale și competențele interumane, respectiv capacitatea de organizare a muncii și deprinderea de conduită etică;
- ✓ *competența de a crea și a menține relații adecvate cu eşaloanele ierarhiei superioare din sistemul de învățământ* (directori ai instituțiilor de învățământ, metodiști, inspectori etc.); cadrul didactic trebuie să facă față presiunilor pentru eficiență profesională și numeroaselor evaluări ale performanței în propria activitate didactică;
- ✓ *competența de a dezvolta bune relații cu beneficiarii serviciilor educaționale pe care le oferă* (atât cei direcți – preșcolarii și elevii de diferite vârste școlare, cât și cei indirecti – părinții și comunitatea largă).

Bibliografie:

1. Jinga, I. (1998). Competența profesională a educatorilor. În I. Jinga, E. Istrate (coordonatori). *Manual de pedagogie*. București: Editura ALL Educational.
2. Sălăvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*. Iași: Editura Polirom.
3. Constantinescu, M. (2004). *Competența socială și competența profesională*. București: Editura Economică.

ROLUL PERSONALITĂȚII ÎNVĂȚĂTORULUI ÎN CONSTELAȚIA COMPETENȚELOR PENTRU ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. înv. primar Mioara Irimia
Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza”

Personalitatea reprezintă un ansamblu de abilități, deprinderi, trăsături de caracter, orientări atitudinal-valorice, care sunt exprimate prin anumite comportamente sau stiluri de comportamente, relativ stabile în timp și transsituaționale. Domeniile personalității mediază adaptarea individului uman la solicitările continue ale mediului. Personalitatea se caracterizează prin globalitate, coerență și stabilitate temporală. În cadrul complex al procesului educațional, unul dintre obiectivele și etapele acțiunilor orientate către formarea cadrelor didactice vizează domeniul dezvoltării personalității. Aceasta, întrucât, ca agent al schimbării personalității educaților, cadrul didactic reprezintă un actor social cheie marcând devenirea tinerelor generații. Pentru a juca și a-și duce acest rol social până la capăt, cadrul didactic trebuie să dețină un set de *competențe specifice* care sunt achiziționate în traseul formării și dezvoltării profesionale.

În calitate de agent care organizează activitatea de predare-învățare, de educator, de partener în procesul educației și de membru al colectivului didactic, un învățător sau profesor trebuie să-și însușească și să-și dezvolte trei *competențe specifice*: competența profesională, competența de interrelaționare adecvată cu beneficiarii actului educațional și competența de a crea și menține relații funcționale cu ceilalți reprezentanți ai sistemului de învățământ.

Personalitatea unui cadru didactic se exprimă și în cadrul *status-rolurilor* pe care le deține/îndeplinește, ca îndrumător al procesului de achiziționare a cunoștințelor, ca susținător și consilier, respectiv ca factor activ în dezvoltarea armonioasă a persoanelor educate. Pentru a face față cu succes acestor *status-roluri*, un cadru didactic trebuie să fie capabil să gestioneze numeroasele *conflicte de roluri* care îi însoțesc activitatea.

Actul pedagogic implică abilitatea cadrului didactic de a înțelege manifestările educaților, de a-i sprijini și îndruma în rezolvarea dificultăților, de le evalua just și obiectiv performanțele în procesul învățării, de a fi corect și onest, de a-i motiva pe educați, de a fi răbdător și amabil, de a spori încrederea în sine a propriilor elevi etc., la care se adaugă nivelul cunoștințelor științifice și a celor metodicodidactice.

Cadrelor didactice le sunt caracteristice diferite *stiluri educaționale*, prin care se diferențiază pe palierul eficienței în activitatea educativă. În plan comportamental, stilul educațional se deosebește prin: a) modul în care un cadru didactic organizează și conduce activitatea clasei sau a grupelor de elevi; b) strategiile de control și de sancționare a conduitelor inadecvate; c) rigurozitatea planificării conținuturilor educaționale; d) diversitatea metodelor de predare și a activităților centrate pe elev; e) modalitățile de evaluare a performanțelor elevilor; f) stilul de interrelaționare cu educații.

Un alt domeniu al activității didactice, în care educatorii, învățătorii și profesorii își exprimă personalitatea, este reprezentat de procesul comunicării didactice – dimensiune esențială a relației paideice. De asemenea, un cadru didactic trebuie să facă față unui ansamblu de *solicitări stresante*, inerente activității profesionale pe care o desfășoară personalitatea sa jucând un rol cheie în medierea răspunsurilor la probleme și dificultăți.

În raport cu toate aceste dimensiuni ale activității profesionale, particularitățile personalității cadrului didactic se constituie în *resurse personale*, pe baza cărora poate fi prezis succesul în profesia didactică. *Particularitățile personalității cadrului didactic își pun efectiv amprenta pe calitatea actului didactic*. De aceea, în cadrul programului de formare propriu-zisă a cadrelor didactice din învățământul primar, precum și al programelor de formare continuă, trebuie să se pună un accent deosebit pe identificarea, diversificarea și dezvoltarea abilităților de comunicare, interrelaționare și de gestionare a dispozițiilor afectiv-emoționale integrându-se nivelul de conștientizare pe care fiecare cadru didactic îl are despre propriile caracteristici de personalitate.

PROIECT DIDACTIC

Profesor Mariana-Carmen Ilică
Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim”, Marginea, jud. Suceava

UNITATE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim”, Marginea, Județul Suceava

DISCIPLINA: Limba și literatura română

TEMA LECȚIEI: *Comunicare scrisă: text dialogat, text scris.*

SCOPUL LECȚIEI:

- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba română și recunoașterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural;

TIPUL LECȚIEI: de fixare și de formare a priceperilor și a deprinderilor;

CLASA: a V-a

GRUP ȚINTĂ: 26 de elevi

PROPUNĂTOR: profesor Mariana-Carmen Ilică

COMPETENȚE GENERALE:

1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare;
2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată;
3. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse;
4. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 1.1 identificarea informațiilor esențiale dintr-un mesaj oral, în scopul înțelegerii sensului global al acestuia;
- 2.1 înlănțuirea clară a ideilor într-un mesaj oral;
- 3.2 recunoașterea modurilor de expunere utilizate într-un text narativ;
- 3.5 Folosirea unor tehnici/ strategii de lucru cu textul/ cartea;
- 4.1 redactarea unor lucrări scurte pe o anumită temă, urmărind un plan;
- 4.4 redactarea unor texte imaginative și reflexive în scopuri și în contexte variate.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: (cognitive, formative, afective, atitudinale)

La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

- O₁ - să citească fluent, corect un text respectând semnele de punctuație;
- O₂ - să-și exprime un punct de vedere personal în legătură cu mesajul textului;
- O₃ - să formuleze ideile principale ale textului-suport;
- O₄ - să explice folosirea unor semne de punctuație;
- O₅ - să transforme textul dialogat în text narativ;
- O₆ - să argumenteze diferențierea celor două tipuri de vorbire;

- O₇ - să redacteze texte imaginative dovedind creativitate și originalitate;
O₈ - să construiască enunțuri logice și corecte ținând cont de cerințe;
O₉ - să dovedească abilități de sintetizare a informației și de utilizare logică a acesteia în contexte noi;
O₁₀ - să-și dezvolte creativitatea și capacitatea de autoevaluare.

STRATEGIA DIDACTICĂ

- **Metode și procedee:** se vor folosi alternativ și combinat metode și procedee precum: observarea, conversația, învățarea prin descoperire, explicația, VAS, ciorchinele, Gândiți. Lucrați în perechi. Comunicați, lectura model, diagrama Venn;
- **Mijloace didactice:** caietele de temă acasă ale elevilor, fișe cu sarcini de lucru, text-suport, auxiliare didactice, tabla, fișe de autoevaluare,
- **Forme de organizare:** frontală, individuală, pe grupe, în perechi;

RESURSE EDUCATIONALE:

- capacitățile receptive normale ale elevilor de clasa a V-a;
- timp la dispoziție: 50 minute.

FORME DE EVALUARE: orală și scrisă (întărirea răspunsurilor, observația sistematică, exercițiul creativ, sarcinile de lucru, autoevaluare).

BIBLIOGRAFIE

- Cîntiuc, Rita, (coord.), *Planificare și proiectare. Exemple de bune practici. Clasa a V-a*, Editura Nomina, 2011;
- Cîntiuc, Rita, (coord.), *Limba și literatura română. Comunicare. Fișe de lucru. Teste inițiale, formative și finale, clasa a V-a*, Editura Nomina, 2011;
- Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, 2003 ;
- Păcurari, Otilia Ștefania (coord.), *Predarea-învățarea interactivă centrată pe elev*, Editura Educația 2000+, București, 2009

Fișă de lucru

Ascultă cu atenție lectura textului pentru a scrie ce *vezi*, ce *auzi* și ce *simți*.

„Într-o zi, un moșneag s-a dus la târg să vândă cocoșul. Trei bărboși care vindeau gogoși i-au spus:

- Bună ziua, moșule! Ne dai cocoșul pentru cinci gogoși?

Moșul le-a răspuns:

- Îl dau! Apoi a luat gogoșile și s-a dus acasă.

În urma lui, bărboșii s-au luat la ceartă. Primul a spus:

- Să facem din cocoș un borș!

- Nu-i mai bine o ciulama? a întrebat al doilea.

- Nu! Eu vreau ostropel! a hotărât al treilea.

Când ei se certau, cocoșul a desfăcut cu ciocul sfoara de la picior și a zburat. El le-a strigat din zbor:

- Poftă bună, prostuților! Vouă nu vă este foame.

Și a zburat el, până a ajuns într-un loc necunoscut. Aici a strigat:

- Știe cineva unde mă aflu?

Un iepure i-a răspuns:

- De unde vii, de nu știi? Ești în țara cocoșilor. Ia te uită! Peste tot ai să vezi: cocoși albi, cocoși roșii, cocoși negri, cocoși aurii, pestriți, pintenăți și codați.”

(Vladimir Colin, „Poveste cu țara cocoșilor”)

V (văd) _____

A (aud) _____

S (simt) _____

Înțelegerea textului

1. Selectează din text cuvinte care indică timpul și spațiul acțiunii.

2. Numește personajele care apar.

3. Formulează două idei principale.

4. Realizează oral rezumatul textului.

5. Indică modurile de expunere care apar în text, argumentând cu un citat reprezentativ.

6. Explică folosirea următoarelor semne de punctuație din următorul fragment

„Primul a spus:

- Să facem din cocoș un borș!”

Lucrează în perechi

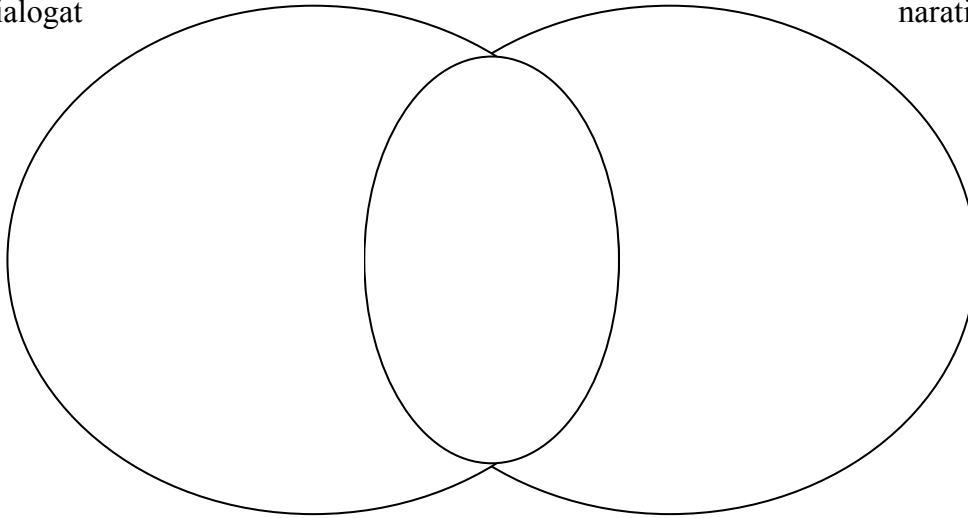
7. Transformă replicile dialogate în vorbire indirectă

Fișa de sistematizare

1. Completează diagrama Venn. Notează transformările obținute în urma trecerii unui text dialogat în text narativ.

Text dialogat

Text narativ

Atelier de creație

GRUPA 1

Imaginează-ți continuarea textului utilizând narațiunea și dialogul.

Atelier de creație

GRUPA 2

Azi ai posibilitatea să corespunzi cu năzdrăvanul cocoș. Scrie-i o scrisoare, respectând modelul dat.

Localitate, dată

_____

Dragul meu _____,

Sunt nespus de bucuros/bucuroasă că am ocazia să îți scriu, deoarece _____

_____

M-am minunat nespus când am _____

_____

Mă mândresc cu tine, fiindcă _____

Vreau să-ți spun c-ai procedat corect când _____

_____

Mărturisesc că mi-aș dori să-mi fii prieten, pentru că _____

_____ . Eu sunt _____

_____ . Aștept să _____

Dulce pupic,

_____

Atelier de creație

GRUPA 3

Astăzi ai întâlnire cu scriitorul Vladimir Colin. Ce întrebări i-ai adresa? Completează fișa:

1. Domnule scriitor, _____ ?
2. Dumneavoastră, domnule Colin, _____ ?
3. Sunt curios să aflu _____ ?
4. Mi-aș dori să știu _____ ?
5. Aș vrea să ne povestiți cum _____ ?
6. De ce _____ ?

Atelier de creație

GRUPA 4

Describe, într-un text de 5-7 rânduri, țara cocoșilor. Nu uita să schițezi și portretul cocoșului năzdrăvan.

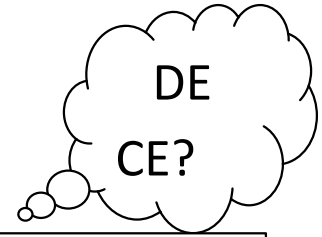

Fișă de autoevaluare

Alege figura care ți se potrivește și motivează-ți alegerea (vesel, indiferent, trist).

Tema pentru acasă

Combină personaje și episoade din diferite cărți citite de tine pentru a crea o poveste.

MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI. CLASA DE ELEVI CA GRUP SOCIO-EDUCATIV

Prof. Aurora Covașă
Scoala Gimnaziala nr. 2 Marginea, Suceava

Managementul clasei de elevi constă în planificarea, organizarea, conducerea, controlul și evaluarea activităților educative din cadrul clasei de elevi ca grup socio-educativ.

În cadrul clasei de elevi, ca grup socio-educativ cu anumite structuri psiho-sociologice, managerul activităților educative din clasa de elevi poate folosi mai multe strategii educaționale:

1. Strategia educării diferențiate a elevilor;
2. Strategia intervenției pentru prevenirea sau rezolvarea conflictelor individuale și de grup;
3. Strategia de intervenție pentru înlăturarea unor disfuncții în activitatea grupului și pentru optimizarea acesteia.

Strategia educării diferențiate a elevilor prin metode adecvate capacităților, intereselor și comportamentului fiecărui elev permite ca dirigintele să devină un coordonator și sfătuitor, care oferă sugestii și îndrumă activitatea elevilor. Astfel, „orice om primește două feluri de educație: una dată de alții și alta, mult mai importantă, pe care și-o face singur.” (Edgar Faure)

Strategia intervenției pentru prevenirea sau rezolvarea conflictelor individuale și de grup presupune:

- ascultarea activă și calmă a părților aflate în conflict
- întrebări pentru edificarea cauzelor și a intereselor
- analiza și dezbateră conflictului
- confruntarea și medierea părților
- neutralitatea și spiritul de dreptate în propunerea soluțiilor de rezolvare a conflictului
- evaluarea soluțiilor propuse și decizia finală
- implementarea soluției conflictului și evaluarea eficienței

Strategia de intervenție pentru înlăturarea unor disfuncții în activitatea grupului și pentru optimizarea acesteia cuprinde:

- intervenția pentru a se informa ce se întâmplă cu grupul respectiv
- intervenția pentru a conștientiza și sensibiliza membrii grupului față de acțiuni de perspectivă, sau probleme ce nu le cunosc (ex. Ce stil de conducere este mai bun?)
- intervenție pentru înlăturarea sau înlocuirea de la conducere a unui membru, care dezorganizează grupul sau produce stări conflictuale
- intervenție pentru schimbarea unor atitudini sau opinii necorespunzătoare, folosind în acest scop sugestia ca mijloc de formare a convingerilor și de influențare a voinței prin rugămintă, prevenire, sfat, demonstrație logică, interdicție (Zlate).

Aceste tipuri de intervenții educaționale vor fi folosite cu mult tact pedagogic pentru a evita fenomenele negative în comportamentul elevilor.

Clasa de elevi este „un grup angajat în activități cu obiective comune, ce creează relații de interdependență funcțională între membrii săi.” (Radu., I., 1976)

Grupul este o pluralitate dinamică de persoane între care există mai multe tipuri de relații, cu influențe multiple asupra membrilor săi. (K Lewin). Fiecare persoană, în cadrul grupului social are un anumit status, adică o anumită poziție reală, de valorizare (status ridicat), sau de devalorizare (status scăzut). Fiecare membru al grupului manifestă față de grup anumite dorințe, trebuințe și atitudini, ceea

ce reprezintă expansiunea socială. Față de aceasta, membrii grupului au o anumită reacție, adică incluziune socială.

Membrii grupului își desfășoară activitatea într-un anumit mediu de existență, comunică, cooperează, se influențează reciproc, își confrună opiniile, sunt mulțumiți, frustrați, experimentează modele de comportament după norme proprii fiind animați de anumite aspirații și idealuri.

Grupurile școlare sunt formale (clasele de elevi) și informale, adică microgrupurile din interiorul acestora.

Grupurile formale sunt organizate oficial, relațiile dintre membrii grupurilor fiind reglementate de anumite norme.

Grupurile informale, sau microgrupurile (de prieteni, de joacă, de studiu) sunt neinstituționalizate și formate pe baza unor interese comune (afective, culturale, biologice, acte antisociale).

Grupurile formale și informale sunt conduse de lideri, care în funcție de stilul de conducere adoptat, pot fi de diferite tipuri:

- lideri autoritari – cu atitudine de comandă: dau ordine și cer să le fie executate, provocând tensiuni psiho-sociale;
- lideri de tip democratic – consultă membrii grupului sau microgrupului în luarea deciziilor, care apoi devin obligatorii;
- lideri de tip *laissez-faire* – dă totală libertate membrilor grupului producând anarhie și activități dezorganizate.

În cadrul clasei de elevi este indicat să se adopte stilul de conducere de tip democratic, asigurându-se astfel, un înalt grad de instruire, dezvoltare și formare a personalității elevilor.

În grupul socio-educativ, clasa, fiecare elev este atât obiect al educației (asupra lui se exercită influența grupului), cât și subiect (influențând și el pe ceilalți prin propriile acțiuni: responsabil de disciplină, de bibliotecă, de curățenie, etc.). Astfel, fiecare elev își formează idealul de viață.

Structura clasei de elevi, coeziunea și dinamica îi conferă o notă distinctă. Toate acestea fiind cunoscute sub denumirea de sintonicitatea clasei de elevi.

Structura clasei de elevi ca grup socio-educativ este definită de inter-relațiile ce se constituie între membrii ce o compun: relații de tip formal și informal, care la rândul lor îmbracă mai multe forme:

- Relații de comunicare manifestate în schimbul de idei, păreri, convingeri în rezolvarea unor probleme, fapt care favorizează coeziunea grupului.
- Relații de cunoaștere și intercunoaștere a trăsăturilor de voință și caracter.
- Relații sociometrice (afectiv-simpatetice), de respingere, de indiferență, de preferință, care pot stimula sau perturba starea de spirit și randamentul grupului.

Dinamica grupului școlar este asigurată de propunerea și realizarea unor scopuri cum ar fi: organizarea unor excursii, vizite la muzee sau unele activități cultural-sportive. Realizarea unor asemenea scopuri produce elevilor plăcere și bucurie, mobilizându-i să coopereze și să participe cu mult interes.

Grupul are o evoluție oscilatorie în procesul formării sale datorită tensiunilor și contradicțiilor dintre membrii săi. Astfel, se pot distinge mai multe faze sau stadii pe acest fond evolutiv:

- Comunicarea programului educațional
- Coeziunea socio-afectivă
- Faza conștiinței de sine a grupului educațional
- Faza finală

Comunicarea programului educațional când are loc: stabilirea responsabilităților în cadrul clasei, confruntarea programului cu dorințele și interesele elevilor, comunicarea, interacțiunea și confruntarea, evaluarea reciprocă a comportamentului, formarea imaginii de sine și a imaginii dintre colegi.

Coeziunea socio-afectivă – în acest stadiu se va face apel la experiența elevilor, oferindu-li-se posibilitatea să propună norme de comportament, să se elaboreze un model propriu de grup, pentru a stimula dinamica și a forma nucleul grupului. În acest scop se propun organizarea de vizite, excursii, întreceri a căror îndeplinire va aduce satisfacții și bucurii.

Faza conștiinței de sine a grupului educațional – în acest stadiu grupul de elevi ajunge atunci când toți membrii săi, sau în marea majoritate au interiorizat normele de comportament superior, care devin factori motivaționali în acțiunile lor. Opinia corectă a membrilor grupului devine o adevărată forță educațională sporind gradul de independență și autoconducere. Membrii grupului simt plăcerea și mândria apartenenței la clasa respectivă.

Faza finală – când membrii grupului comunică între ei, simt, gândesc și acționează pentru grup, se simt în siguranță și folosesc cunoștințele, deprinderile și atitudinile învățate în cadrul grupului din care fac parte.

În formarea elevilor și mai ales coeziunea grupului școlar, factorii de grup – atât interni, cât și externi (cei externi acționând prin intermediul celor interni) au un rol deosebit de important. Factorii interni sunt de natură socio-afectivă (interesul, atracția și mândria fiecărui elev pentru că face parte din grupul respectiv) și factorii socio-cooperatori manifestați în rolul fiecărui elev pentru realizarea scopurilor grupului și în stilul de conducere.

Pentru a asigura caracterul diferențiat al instruirii și educării personalității elevilor este necesară cunoașterea psihologică. A cunoaște un elev sau un grup școlar înseamnă a descifra notele dominante ale personalității sale, a înțelege și a identifica motivele care îl determină să acționeze într-un mod sau altul și a prevedea la ce ne putem aștepta de la el. În acest sens putem aminti câteva metode ce pot fi utile în realizarea unui management de calitate:

- Metoda convorbirii ne ajută în a cunoaște experiența de viață a elevilor, nivelul de cultură generală și chiar sentimentele acestora. Convorbirea poate fi liberă, spontană sau dirijată, fiind urmată de prelucrarea și interpretarea datelor.
- Metoda testelor permite investigarea însușirilor fizice și senzoriale, a proceselor psihice, a aptitudinilor, a inteligenței, a trăsăturilor de personalitate, dar și a relațiilor interumane. Această metodă oferă avantajul unei măsurări rapide a capacităților și cunoștințelor, permițând interpretarea rezultatelor pe baza statisticii matematice, a curbelor și tabelelor statistice; testele fiind probe precis determinate, aceleași pentru toți subiecții examinați (elevii).
- Metoda studiului de caz este folosită pentru analiza și propunerea de soluții pentru rezolvarea unor situații concrete din viața unui elev sau grup școlar, eșec la învățătură, stări conflictuale sau alegerea greșită a profesiei. Ca metoda să fie eficientă, este necesar să se urmărească anumite etape în rezolvarea cazului: prezentarea cazului, exprimarea opiniilor celor care participă, informații suplimentare, formularea întrebărilor (de genul: ce știm despre? Care sunt cauzele?), concluzii generale și propunerea de soluții pentru rezolvarea cazului.

O cunoaștere atentă și obiectivă a elevului ca individ este asigurată prin utilizarea testului sociometric, care constă în întrebări de genul: Cu cine ai dori să stai în bancă?, să mergi la teatru?, să înveți?; De ce?; cu cine nu dorești?; De ce?; Cine îți este indiferent?; De ce?. Dacă se respectă la clasă condițiile de aplicare: elevii cunosc scopul testului, nu comunică între ei, răspund la toate întrebările, dau răspunsuri sincere; atunci managerul va primi informații cu privire la relațiile interpersonale, elevii cu cele mai multe preferințe sau respingeri, astfel încât el va putea acționa în scopul creșterii eficienței muncii educative.

Din practică, știm că lipsa comunicării conduce la ostilitate, scăderea spiritului de „noi”, de aceea este preferabil ca managerul clasei să reușească să cunoască, să înțeleagă și să accepte că fiecare elev este o individualitate, să țină cont de particularitățile psiho-individuale ale elevilor. Pentru a reuși acest lucru stilul de conducere trebuie să fie democratic, oferind elevilor șansa luării deciziilor și dezvoltării inițiativei; normele după care se conduce grupul să nu fie impuse, ci formulate împreună cu elevii, având ca reper regulamentul școlar; rolul pe care îl are fiecare elev să fie cunoscut și confruntat cu dorințele și interesele acestuia.

BIBLIOGRAFIE:

- ❖ CUCOȘ, CONSTANTIN, - *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare si grade didactice*, Ed. Polirom, 2008;
- ❖ CUCOȘ, CONSTANTIN, - *Timp si temporalitate in educație. Elemente pentru un management al timpului școlar*, Ed. Polirom, 2002;
- ❖ IUCU, B. ROMIȚA, - *Managementul clasei de elevi*, Ed. Polirom, 2006;
- ❖ STOICA, MARIN, - *Pedagogie și psihologie*, Ed. „Gheorghe Alexandru”, 2001
- ❖ IUCU, B. ROMIȚA, - *Managementul si gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice*, Ed. Polirom, 2000.

MODELUL KOUNIN ȘI GRADUL LUI DE APLICABILITATE LA CLASĂ

Prof. Isabella Marilena Moisan
Școala gimnazială nr. 13 Ploiești

Scopul primordial al școlii este educarea elevilor, adică formarea personalității lor umane. Este foarte important dacă despre o persoană se spune că este bine educată sau prost educată. Profesorului îi revine rolul de educator. El trebuie să prevină sau să stingă stări tensionale care pot genera o situație de criză periculoasă pentru climatul clasei .

Sunt de acord cu opinia lui Stephen P. Robbins din cartea sa *Organizarea comportamentului* conform căreia *un conflict începe când o parte percepe ca cealaltă parte a afectat negativ ceva ce constituie o valoare pentru prima parte*. Înainte de 1989 profesorul era unicul centru de autoritate și de putere în interiorul câmpului educativ școlar, iar conflictele reprezentau aspecte patologice, marginale. Câmpul educativ școlar era omogen, se înscria sub zodia armoniei și compatibilităților. După 1989 fluiditatea granițelor câmpului educativ școlar a condus la apariția mai multor centre de putere: profesori, părinți, elevi, massmedia. Crizele au ajuns să fie mediatizate, fapt ce a înrăutățit imaginea unei școli sau chiar a întregului sistem de învățământ românesc. În orice clasă de elevi pot apărea conflicte ce constau în stări tensionale ce se pot instala la niveluri diferite și care pot genera o situație de criză periculoasă pentru climatul, sănătatea, siguranței clasei și a membrilor acesteia. Aceste conflicte pot să apară între elevi sau între elevi și profesor. Ele pot fi crize individuale sau de grup. Când apar conflicte violente între elevi, profesorul este cel ce trebuie să le soluționeze. S-a demonstrat că un astfel de conflict nu poate fi soluționat de elevi, ci trebuie să intervină o parte terță, acceptată de toți care să medieze acest conflict. Conflictele pot fi neînțelegeri minore, cu sfidare, îndoielei, atacuri verbale și pot ajunge până la amenințări, ultimatumuri, atacuri fizice agresive. Deoarece prin nerezolvare, un conflict poate degenera în criză se impune prevenirea ei în etapa de pre-criză atunci când se detectează semnalele crizei și se pot lua măsurile de rigoare. În caz contrar criza se declanșează. Conflictele profesorului cu elevii săi pot fi generate de frustrări sau de lipsa comunicării, ca urmare al unui stil autoritar al profesorului. Acesta trebuie să și exercite autoritatea fără a cădea în autoritarism. Trebuie să stabilească reguli cu clasa, să le explice rațiunea lor și să decidă împreună consecințele nerespectării lor. Sancțiunile vor fi severe dar nu exagerate și în plus profesorul nu trebuie să-și umilească elevii.

Kounin a propus un model de prevenire a conflictelor prin rezolvarea problemelor lor de comportament ce se bazează pe „efectului de undă” asupra grupului atunci când se aplică o sancțiune unui elev. Ideile cheie ale lui Kounin includ: efectul de undă, atenția distributivă, controlul simultan, tranziția eficientă și sațietatea. Efectul de undă survine atunci când profesorul corectează comportamentul greșit al unui elev, iar acest lucru influențează în mod pozitiv comportamentul celorlalți elevi. Efectul de undă este mult mai eficient la începutul anului școlar, urmând apoi să se diminueze pe măsura trecerii timpului.

Profesorul trebuie să dețină o atenție distributivă care să îi permită să identifice elevul cu comportament perturbator. În plus el trebuie să poată controla simultan două sau mai multe evenimente în același timp și să facă cât mai firești tranzițiile de la un moment la altul al lecției. În plus el trebuie să fie capabil să mențină atenția, interesul și implicarea elevilor în timpul orei și să evite sațietatea lor, adică pierderea treptată a interesului. Kounin sugerează reducerea sațietății prin: a oferi elevilor sentimentul progresului și al provocării, a fi entuziast; varietatea, modificarea nivelului provocărilor, restructurarea grupurilor de lucru, extinderea varietății temelor, utilizarea unor stiluri diferite de predare pentru a adăuga culoare lecțiilor.

Mai întâi de toate aș menționa că școala noastră îi educă pe copiii de etnie romă. Intre comportamentele perturbatoare aș enumera: întârzierea la ore, deranjarea orelor, limbaj și comportament necorespunzător. Dacă aș aplica acest model la clasă, între sancțiunile ce le-aș aplica

pentru a obține efectul de undă aș enumera în funcție de gravitatea faptei: ignorarea unui elev care poate reacționa negativ la admonestarea blândă sau al cărui comportament neadecvat nu lezează desfășurarea orei. Apoi, admonestarea verbală blândă când elevul nu realizează că are un comportament neadecvat, tehnica „timpului datorat” ce trebuie recuperat de elev din timpul său liber, avertismentul de scăderea notei la purtare, înștiințarea directorului, muștrarea scrisă, înștiințarea părinților cu privire la comportamentul elevului, angajamentul scris, muștrarea scrisă. Efectul de undă poate să apară odată cu corecția comportamentului greșit al unui elev, dar s-ar putea anula foarte repede datorită influenței negative din partea grupului de prieteni. În plus la noi în școală profesorii au o acută nevoie de o atenție distributivă și de capacitatea de a controla simultan două sau mai multe evenimente în același timp. Datorită faptului că elevii se plictisesc foarte repede, profesorii trebuie să fie capabili să mențină atenția și interesul lor în timpul orei. Consider că sugestiile lui Kounin ce vizează reducerea satietății prin entuziasm; varietate, modificarea nivelului provocărilor, restructurarea grupurilor de lucru, extinderea varietății temelor, utilizarea unor stiluri diferite de predare pentru a adăuga culoare lecțiilor se pot aplica în școala noastră într-o mică măsură și cu foarte mult efort din partea profesorilor. Elevii răspund mai bine atunci când se lucrează pe fișe, individual sau pe perechi. De asemenea sunt atrași de prezentările realizate în power point.

În concluzie: utilizarea tehnicilor specifice modelului Kounin nu poate reduce efectiv problemele de comportament ale elevilor, deoarece ei găsesc multe modele negative în familie și în societate.

COMPETENȚA DE COMUNICARE ÎN CARIERA DIDACTICĂ

prof. Gabriela Adelina Creangă,
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, București

Maxima „Cunoaște-te pe tine însuși” (Thales), fundamentală pentru înțelepciunea în viață, ne îndeamnă la introspecție. Ne putem conduce bine viața dacă ne cunoaștem felul și ne înțelegem.

Pentru a realiza sarcinile și obiectivele învățământului, depinde în mare măsură de calitățile și competențele cadrului didactic. Prin tot ce face, prin personalitatea sa. Cadrul didactic reprezintă un model pentru elev, un sprijin pentru familie, un factor de cultură în comunitate. În acest context rolul principal al său este necesar și eficient atunci când are loc o comunicare, un dialog continuu între parteneri.

Una dintre cele mai importante funcții ale comunicării, este realizarea competenței de comunicare. Termenul, este diferit la etnografiile comunicării, care văd necesară depășirea competenței lingvistice. Astfel dacă desemnează cunoașterea limbii, a sistemului lingvistic, acest lucru nu este suficient pentru a comunica. Trebuie să ne folosim și de context, pentru că nu vorbim în același mod cu toți interlocutorii pe care îi întâlnim.

În cartea sa „Comunicarea eficientă” (Editura Polirom, București, 2004, pag. 38), Ion Ovidiu Pânișoară dă câteva definiții ale competenței de comunicare, și anume: „, conform teoriei lui Spitzberg și Cupach, această competență se referă la amabilitatea de a demonstra comunicarea potrivită într-un context dat. Pentru a putea utiliza perspectiva celor doi autori, este evident că trebuie să identificăm elementele componente ale comunicării potrivite. S-a stabilit că fiecare act de comunicare competent. trimite spre: prezentarea unei exprimări care să poată fi înțeleasă; afirmarea unor propoziții de cunoaștere; stabilirea unor relații sociale corecte; relevarea experienței vorbitorului”. În aceeași carte descoperim că pentru Joseph De Vito, competența de comunicare se referă la „propriile cunoștințe asupra mai multor aspecte sociale ale comunicării”. Autorul face referire la o comparație pe care o considerăm utilă pentru înțelegerea termenului: învățăm competența de comunicare în mod asemănător cu învățarea felului în care se mănâncă cu furculița și cuțitul, observându-i pe ceilalți, prin instrucțiuni oferite explicit, prin încercare și eroare etc. După Parks, „competența de comunicare reprezintă gradul în care indivizii satisfac scopurile pe care și le-au propus în interiorul limitelor situației sociale, fără să-și riște abilitățile ori oportunitățile de a urmări alte scopuri mai importante din punct de vedere individual”.

Competența de comunicare necesită nu doar abilitatea de a performa în mod adecvat comportamente corecte de comunicare, în același timp ea necesită înțelegerea acelor comportamente corecte de comunicare și abilități cognitive care fac posibilă alegerea între comportamente. În mod general atunci când examinăm conceptualizarea competenței de comunicare, se poate face distincție între două tablouri: comportament și cogniție. Studiile caută să identifice specificul comportamentelor de comunicare și abilitățile necesare în acest sens, asociate cu competența și punându-se accent pe comportamentul adecvat.

Cercetările în privința cogniției, examinează tipuri variate de cunoaștere socială și dexterități cognitive asociate competenței de comunicare. Această competență poate fi înțeleasă drept cea mai importantă funcție a comunicării. Se pot verifica, de exemplu, câteva modele de comportamente :

- Manifest încredere în mine. Sunt relaxată, am o postură stabilă, cu umerii relaxați și genunchii flexibili, cu o mimică relaxată;
- Manifest atitudini pozitive atât față de actul și locul comunicării cât și față de interlocutor (îmi place să port această discuție, văd calitățile locului în care mă aflu, văd aspecte pozitive ale persoanelor cu care comunic, le adresez chiar complimente justificate și rezonabile);
- Mă dezvălui pentru a stimula încrederea reciprocă și comunicarea (ofer informații adecvate despre mine, pentru a mă sincroniza cu interlocutorii, pot vorbi despre o dificultate de învățare pe

care am depășit-o sau despre o experiență importantă din viață) .Acționez cu sinceritate, răspund activ mesajelor primite, nu port o mască pentru a mă arăta puternică, perfectă, impenetrabilă, accept responsabilitatea spuselor mele.

- Accept că trebuie să fac față în diferite situații (cu toate materialele pe care le am accept că pot greși);

- Îmi văd partenerul ca pe un egal (are valoare umană, calitate, importanță, chiar dacă statutul său nu este egal cu al meu. Sugerez nu fac morală, în loc de ordine formulez sugestii ori rugăminți, ofer explicații ele necesității regulii: Te rog frumos..., Este bine să...,pentru că...;

- Mă angajez în interacțiune (nu mi-e frică să-l las pe celălalt să se dezvăluie, fac față oricărui adevăr: Ce crezi tu despre...?, Ce simți tu în legătură cu...?, Ce v-a plăcut mai mult sau mai puțin în această activitate?, Ce schimbări propuneți). Particip la ceea ce îmi comunică partenerul, postura mea poate chiar să dubleze postura lui, la fel și mimica - îmi va fi mai ușor să trăiesc, în interiorul meu, starea lui);

- Urmăresc satisfacția reciprocă în timpul comunicării (știu când să vorbesc, când să ascult și când să întrerup, prind mesaje nonverbale, îmi limitez lungimea, discursului propriu);

- Ascult activ (mă manifest nonverbal prin contactul ochilor, prin poziția corporală de atenție, prin gesturile adecvate, zâmbesc, dau din cap aprobator când simt că sunt de acord. Mă manifest verbal: ecou- repet cuvinte ori porțiuni din discursul interlocutorului, mai ales dacă acesta este timid și vorbește încet, para-frazare- reformulez ceea ce a spus, pentru a mă clarifica și a-l ajuta să se clarifice, rezum ceea ce a spus interlocutorul, formulez întrebări concrete, care îl stimulează să-și elaboreze discursul.

BIBLIOGRAFIE:

1. Abric, J., *Psihologia comunicării*, Iași, Editura Polirom, 2002;
2. Baban, A., *Consiliere educațională*, Cluj-Napoca, Editura Ardealul, 2001;
3. Pânișoară, I.V., *Comunicarea eficientă*, București, Editura Polirom, 2004.

LECȚII DE ISTORIA MATEMATICII

Prof. Simona Bucurenciu
Liceul Tehnologic „Gh. M. Costin”, Constanța

Denumirea opționalului: Lecții de istoria matematicii

Tipul: disciplină nouă

Clasa: a XI-a

Durata: un an școlar (2012 - 2013)

Număr de ore pe saptamana: 1 oră

Argument

Odată cu pătrunderea în vasta lume a matematicii, elevilor le sunt prezentate nume răsunătoare ale unor persoane care au avut rezultate deosebite în domeniu. Euclid, Heron, Thales, Meneleos, Ceva, Ptolomeu, Arhimede, Fibonacci, Gauss, Fermat, Cauchy, Rolle, Euler sunt doar câteva dintre numele unor mari matematicieni, pe care elevii le aud în decursul perioadei școlarității lor.

Monumentalele construcții ale piramidelor, palatele somptuoase, templele minunate, sfînxul, toate acestea nu ar fi putut fi concepute și ridicate, dacă omenirea nu ar fi avut cunoștințe avansate de matematică.

Încă din antichitate, numerele aveau o semnificație anume. Astfel, șapte sunt zilele creației și ale săptămânii, Cain va fi răzbunat de șapte ori, Lameh de șaptezeci de ori câte șapte, faraonul Egiptului a văzut șapte vaci grase și șapte slabe, șapte spice de grâu frumoase și șapte goale, în visul tălmăcit de Iosif. Există șapte candelă, iar sfeșnicul (Menora) din Templu are șapte brațe. Între Paste și rusalii sunt șapte săptămâni. Două dintre sărbătorile evreiești au șapte zile.

„Amuzamentele matematice”, cum le numea Gardiner, ar putea ajuta la captarea atenției, stimularea și motivarea elevilor pentru studiul matematicii.

Opționalul intitulat „Lecții de istoria matematicii” își propune să dezvăluie elevilor pagini de viață din lumea matematicilor, precum și o incursiune asupra rezultatelor fundamentale care au influențat de-a lungul timpului marile descoperiri ale omenirii.

Opționalul propus urmărește să-i scoată pe elevi din monotonia orelor obișnuite de curs, ora putându-se desfășura în laboratorul de informatică, unde cu ajutorul calculatorului ei își pot însuși tehnici de documentare pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru.

Competențe generale

- Cunoașterea unor rezultate fundamentale folosite în matematică
- Revigorarea și sporirea interesului elevilor pentru matematică
- Identificarea cadrului în care au apărut rezultate importante
- Cunoașterea vieții unor mari matematicieni, precum și a rezultatelor fundamentale lăsate moștenire

Competențe specifice	Conținuturi
1. Dezvoltarea capacităților de explorare/investigare	1. Matematica s-a născut în Egipt
2. Culegerea, analiza și selectarea datelor	2. Matematica în Grecia antică
3. Însușirea unor tehnici de documentare, utilizarea calculatorului în rezolvarea sarcinilor de lucru	3. Probleme propuse de greci
4. Asocierea de nume și rezultate	4. Antichitatea rezolvă ecuații
5. Alegerea modalității de prezentare a informațiilor	5. Câteva rezultate fundamentale
	6. Mari matematicieni ai lumii: Arhimede, Gauss, Riemann, Viete, Abel, Leibnitz, Newton, Galois, Euclid, D'Alembert, Euler, etc.

Sugestii metodologice

Opționalul „Lecții de istoria matematicii” va utiliza preponderent metode activ-participative: Elevii vor putea folosi laboratorul de informatică și biblioteca liceului pentru documentare (internet) și panouri pentru prezentarea produselor finale: scheme, referate, prezentări, afișe, etc.

Metoda aleasă de expunere va fi hotărâtă de către elevi pentru fiecare grup în parte.

Orice referat sau material se execută tehnoredactat sau scris îngrijit de mână în dublu exemplar - unul pentru portofoliul elevului, unul pentru mapa opționalului.

Imaginile și schemele, după verificare, se execută în două marimi: A4 pentru portofolii și A3 pentru Galeria de Imagini.

Orele în care se susțin materiale se încheie cu chestionare referitoare la susținerea și realizarea materialelor.

Modalități de evaluare

- Proiecte individuale
- Portofoliu tematic: fișe, postere, pliante
- Realizarea unor panouri tematice

Bibliografie (suporturi de curs)

1. Câmpan Florica – „Cum au apărut numerele”, Editura Ion Creangă, București
2. C. Daniel – „Cultura spirituală a Egiptului Antic”, Ed. Cartea Românească, București
3. Chițulescu G. – „Șapte monumente ale arhitecturii antice”, Editura Tehnică, București
4. Vercoulter J. – „Matematica și astronomia egipteană”, Ed. Renee Tatou, București
5. Mihăileanu N. – „Istoria matematicii”, Editura Enciclopedică Română, București
6. Maor J. – „Povestea numărului e”, Ed. Theta, București
7. Câmpan Florica – „Istoria numărului π ”, Editura Ion Creangă, București
8. Ștefănescu Mirela – „Lecții de istoria matematicii”, Editura Ex Ponto, Constanța.

Matricea de relaționare a competențelor specifice cu conținuturile

<i>Conținuturi</i> <i>Competențe specifice</i>	1	2	3	4	5	6
1			X			
2	X			X	X	
3				X		X
4	X	X	X		X	X
5		X			X	X

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ORIENTATIVĂ

Nr. Crt.	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Metode propuse	Săpt.	Obs.
1.		Prezentarea optionalului	1	- expunere	S1	
2.	2, 3, 4	Matematica s-a născut în Egipt ➤ Mărturii implicite asupra matematicii egiptene ➤ Surse scrise pentru cunoașterea matematicii egiptene	2	- fise de tip breviar matematic;	S2 S3	
3.	1, 4, 5	Matematica în Grecia antică ➤ Perioada preplatonică ➤ Platon și Aristotel ➤ Elementele lui Euclid ➤ După Euclid ➤ După anul I	5	- activități în grup; - realizarea de planșe, postere; - expunerea rezultatelor;	S4-S8	
4.	2, 5	Probleme propuse de greci ➤ Dublarea cubului ➤ Cuadratura cercului ➤ Trisecția unghiului	4	- ateliere de lucru; - realizarea de fise de sinteză;	S9-S12	
5.	2, 4, 5	Antichitatea rezolva ecuații	3	- activități în perechi	S15-S17	
6.	1, 2, 3	Câteva rezultate fundamentale – curbe frumoase și faimoase ➤ Astroida, Campila lui Eudoxus, Cardioida ➤ Cisoida lui Diocles, Concoida lui Nicomede ➤ Curba diavolului, Foliul lui Descartes, Foliul dublu	7	- activități în grup; - realizarea de planșe,	S18-S24	

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Involuta unui cerc ➤ Lemniscata lui Bernoulli ➤ Melcul lui Pascal ➤ Sextica lui Cayley ➤ Spirala lui Arhimede ➤ Spirala lui Fermat ➤ Trisectoarea lui Maclaurin 		postere; - expunerea rezultatelor;		
7.	1, 2, 4, 5	Mari matematicieni ai lumii: Arhimede, Euclid, Cauchy, Buniakowsky, Schwartz, Minkowski, Menelaos, Pitagora, Ceva, Heron, Moivre, Thales, Cavalieri, Horner, Bezout, Descartes, D'Alembert, Abel, Ruffini, Pascal, Herigonne, Newton, Bernoulli, Poisson, Weierstrass, Cantor, Stolz-Cesaro, Euler, Darboux, Leibnitz, Fermat, Rolle, Lagrange, Taylor, L'Hospital, Klein, Riemann, etc.	10	- activitati individuale sau pe ateliere de lucru; - fise de tip breviar matematic; - expunerea rezultatelor;	S25-S34	
8.	Competențe generale	Ore la dispoziția profesorului Pregătirea și expunerea produselor finale	2+2	- ateliere de lucru;	S13, S14, S35, S36	

O LUME FĂRĂ VIOLENȚĂ PENTRU COPII

Prof. Nicoleta Carmen Stănculescu, Elena Madalina Vintila
Școala Gimnazială „Naum Râmniceanu” Corbi, jud. Arges

*„Cine vrea să fie respectat trebuie să respecte la rândul-i
 individualitatea celor din jur.”*
 (S. Smiles)

Violența este o problemă care își face simțită prezența din ce în ce mai mult în societate, inclusiv în școală. Lipsa modelelor sociale, medietizarea cazurilor de violență și indisciplină, influențează comportamentul elevilor, tentați să imite acțiunile văzute la televizor.

O vorbă românească înțeleaptă spune: „*Dumnezeu nu lovește cu parul*”. Pedepsa cea mai grea este urmarea propriei fapte și indiferent de vârstă, cu toții tragem ponoasele acțiunilor noastre.

Adesea ce e valabil pentru toți este refuzat copiilor. De la ei, cei mari, de cele mai multe ori, nu admit greșeală, vor perfecțiune. Totuși, atunci când dau greș, în loc să-i ajutăm cu vorba și cu fapta explicându-le și arătându-le răbdător unde au greșit, în loc să-i lăsăm să suporte consecințele faptelor lor, ca să învețe ce înseamnă responsabilitatea, ne grăbim să le adresăm reproșuri grave și pedepse mai mult sau mai puțin aspre.

„Un copil este ca o sămânță de floare...
 Cât de frumos va crește, cât de frumos va rodi,
 Depinde de grădinarul care o va îngriji,
 De ce pământ și de câtă lumină și apă are,
 De cât e de ferită de frig, de furtună și de soare prea tare.
 Eatât de plăpândă ...
 Cum ai putea s-o rupi ori să o calci în picioare
 Când e tot ce va mai rămâne în urma ta.

(Irina Petrea)

Atunci când un copil este supus unor abuzuri în familie, în cercul de prieteni sau la școală, se poate observa o reticență a acestuia față de cei din jur și o serie de reacții de apărare :interpune brațele între el și adulții ori copiii care fac gesturi bruște, este șovăielnic, retras, apatic, inhibat, trist.

Fenomen pe cât de extins, pe atât de ignorat, violența în școală, nu include doar bătăile din curtea școlii, ci și atitudini precum umilirea unui coleg, șantajarea, exploatarea, defăimarea etc. Această formă de violență este un ecou al violențelor intrafamiliale și comunitare la care asistă sau participă copilul. Există și situații în care autorii acestor comportamente violente fac totul din teribilism, din dorința de a fi în centrul atenției și de a fi considerați „cool”.

În mod tradițional școala este locul de producere și transmitere a cunoașterii, de formare a comportamentelor cognitive, de înțelegere a sensului vieții și a lumii ce ne înconjoară, de înțelegere a raporturilor cu ceilalți și cu noi înșine.

O formă de violență extrem de răspândită în mediile școlare este violența verbală. Violența în școală este orice formă de manifestare a unor comportamente precum:

- exprimarea inadecvată sau jignitoare: poreclire, amenințare, ironizare, hărțuire;
- bruscare, împingere, lovire;
- comportamentul ce intră sub incidența legii: viol, consumul/comercializarea drogurilor, vandalism, furt;
- ofensă adusă statului/autorității cadrului didactic;
- comportament școlar neadecvat: întârzierea la ore, părăsirea clasei în timpul orei, fumatul în școală și orice alt comportament ce contravine flagrant regulamentului școlar în vigoare;

Prima campanie împotriva violenței asupra copilului a avut ca scop interzicerea prin lege a pedepsei fizice și a tratamentelor umilitoare asupra copiilor, pornind de la premisa că:

- violența reprezintă o încălcare a unuia dintre cele mai importante dintre drepturile copilului, dreptul la integritate fizică, demnitate umană și protecția copilului prevăzute de lege.

- violența poate leza copilul din punct de vedere fizic și psihologic.
- violența este percepută de copil ca o strategie acceptabilă.
- violența este un mijloc de educație ineficient.

Pentru stoparea violenței împotriva copiilor s-au implementat o serie de programe și activități ce au ca scop schimbarea atitudinilor și convingerilor adulților privind educația copiilor și dobândirea de competențe în educația pozitivă a tuturor celor ce au copii sau prin natura profesiei vin în contact cu copiii. Activități desfășurate în acest sens sunt:

- întâlniri directe ale specialiștilor cu copii, părinți, profesori;
- dezbateri cu tema „Educația părinților în beneficiul copiilor”;
- sesiuni de training;
- declararea zilei de 5 Iunie ca „Ziua împotriva violenței asupra copilului”;

Un rol important în instituțiile de învățământ trebuie acordat psihologului școlar. Acesta este obligat să testeze elevii, să identifice problemele sau posibilele situații conflictuale, să ofere sfaturi dirigintelui, părinților pentru a putea evita conflictele și situațiile neplăcute în familie. În cazul în care copilul nu are capacitățile necesare, el trebuie ajutat și susținut, nu ignorat și înjosit.

Trebuie să se acorde atenție sporită informării și educării tineretului în ceea ce privește respectarea legislației, a drepturilor și obligațiilor care le revin. Cadrele didactice și părinții au rol decisiv în rezolvarea conflictelor și în eliminarea cauzelor care duc la acestea.

Bibliografie:

1. www.gardianul.ro
2. www.salvaticopiii.ro
3. www.educatiefaraviolenta.ro
4. S. Marinescu, R. Dinescu, Invitație la educație, Ed. Carminis, Pitești, 2007

DE VEGHE... CU PETER PAN

(recenzie-eseu)

Prof. dr. Mădălina Dumitrache,
Școala Gimnazială Nr. 280, Sector 5, București

Imediat după cel de-al doilea război mondial, când natura umană își dezvăluisese fața hidoasă de sub fardul de civilizație și când reperatele morale fuseseră dinamitate, cartea lui Salinger, „De veghe în lanul de secară” abordează – într-un mod surprinzător – o temă veche: adolescența rebelă. În dramatica înfruntare cu tiparele lumii adulte, eroul cărții, Holden Caulfield, va deveni figura mitologică a ceea ce azi numim *adolescentul etern*, oscilând între revoltă și dorința de a salva omenirea de la prăbușire, de a se opune rutinei, ipocriziei, cruzimii și perversității.

Furiosul adolescent al lui Salinger rămâne pentru totdeauna îngerul-golan, furiosul pe fățărnicia mediului școlar, familial și citadin; este simbolul celui care va refuza de a se conforma schemelor mentale rigide, cele care mutilează spontaneitatea și candoarea infantilă.

Și astăzi, adolescenții se regăsesc în spiritul de hălăduială al lui Holden, care nu era interesat de școală, doar de literatura engleză, iar majoritatea profesorilor era o turmă de stupizi. El știa că părinții „drăguți și cumsecade”, dar definitiv modelați de falsitatea convențiilor sociale, vor primi catastrofal repetatul lor eșec școlar, așa că va retarda mereu întâlnirea cu ei. În relația cu ceilalți membri ai familiei, se simte atașat de doar de amintirea fratelui mai mic, care se pădise răpus de leucemie, el va rămâne mereu copilul drăguț de zece ani din imaginația sa. De farte mai mare se simte trădat căci acesta semnase pactul cu compromisul, după ce publicase „niște nuvele grozave”, optase pentru Hollywood unde „se prostitua scriind scenariu tîmpite” și se complăcea în „visul american” – bani, femei frumoase și mașini de lux. Practic, singura ființă din lumea reală de care se simte atașat este surioara lui, Phoebe, care îi împărtășește iubirea necondiționată, e singura care nu așteaptă nimic de la el.

Hoinarul întâlnește diverse specimene ale lumii adulte, suficient de stricate, ca să-i deformeze și ma mult imaginea lumii în care umbla. Toți îl plictisesc sau îl rănesc prin prostie, vulgaritate, prefăcătorie și, mai ales, răutate. Dezorientat și scârbit de tot ce este în jur, el caută repere de care să se agațe în șuvoiul murdar al timpului ce îl poartă spre maturitate. Mereu pe drum, își exprimă refuzul băiatului de a se maturiza, de a intra în lumea adultă ambiguă, duplicitară. Epuizat de toate încercările nereușite de a comunica cu persoanele adulte, Holden se îndreaptă spre singurul punct cu certitudine curat din existența lui, sora cea mică, Phoebe.

În această relație, nu e nevoie să „joc” după reguli prestabilite, aici, joaca și jocul de confundă și devin trăire. Explicându-i micuței ce i-ar plăcea să facă, Holden îi mărturisește: „Știi ce mi-ar plăcea mie să fiu?(...) Știi cântecul ăla «Dacă cineva prinde pe careva venind în lanul de secară» În mintea mea a văzut o mulțime de copii mititeijucând un joc în lanul de secară. Mii de copii – și nimeni în jur, niciun om mare, în afară de mine. Și eu stau pe marginea unei prăpăștii amețitoare. Și știi ce fac? Prind copiii să nu cadă în prăpastie. Asta aș face toată ziua, aș sta de veghe în lanul de secară. Știu că e o nebunie, dar e singurul lucru care m-ar tenta.”

Holden își asumă misiunea protejării inocenței, purității, a singurei părți din viață în care limpezimea morală nu e tulburată de mizeria care vine și se depune în straturi pe sufletul „oamenilor mari”, dar nu numai în imaginație. Ceea ce caută el în lume este un loc **curat**, plăcut și liniștit, ferit de capcanele obscenității contaminate, de încălcelile ideologice, familiale, pedagogice, sexuale – ghem de șerpi care îi încolăcesc și îi leagă pe adulți, târându-i mereu către prăpastia morală.

Ratând mereu concilierea cu lumea adulților, Holden simte o imensă oboselă și lehamite, iar singura salvare din respingătoarea lume a maturilor i se pare fuga, izolarea și ruperea repetată a punților. „Mi-e totuna ce-o să fac. Numai să nu mă știe nimeni și să nu cunosc pe nimeni. Și m-am

gândit să pretind că sunt surdomut. Așa cel puțin n-o să mai fiu silit să fac conversații cretine și inutile cu nimeni (..) iar cu banii pe care o să-i câștig, o să-mi clădesc undeva o colibă în care o să trăiesc tot restul vieții. Am s-o așez chiar la marginea pădurii, la margine fiindcă vreau să aibă soare tot timpul, cât mai mult soare.”

Cine are răbdarea de a asculta/citi reveria îmbufnatului Holden dezleagă cu ușurință misterul recluziunii *veșnicului adolescent* și înțelege de ce în căsuța lui de la marginea pădurii nu sunt primiți decât copiii. „De veghe în lanul de secară” nu este o carte revoluționară, nu suna pentru răsturnarea unei lumi și nici nu a promovat o cultură alternativă. Mai degrabă, este un strigăt pentru adulți pentru a face ceea ce acestea ar trebui să facă – să-și instruiască copiii, să le arate cum să trăiască mai frumos în lume. Rămâne o carte, mai curând, conservatoare în dorința de a cultiva ceea ce am putea numi valori tradiționale.

Din păcate, sihastrul autor, J.D. Salinger, a fost asimilat (de unii autori) cu ceea ce astăzi numim „sindromul Peter Pan” ca și starul pop, Michael Jackson. În cazul acestei afecțiuni, subiectul nu crede cu adevărat că este un copil, ci alege să se comporte ca un copil, ba chiar să trăiască înconjurat numai de ei. Spre deosebire de starul pop, scriitorul a evitat și a disprețuit (practic) întreaga lume. Mereu apar granițe fine, iar conservatorismul și infantilismul pot fi adesea confundate.

Holden al lui Salinger, în idealismul lui încrâncenat a fost și Peter Pan. Totuși, el a stat și de veghe în lanul de secară.

Repere bibliografice:

- Jerome David Salinger – „De veghe în lanul de secară”, Ed. Polirom, 2001
- Peter Pan Syndrome - Science Daily (www.sciencedaily.com)

PATRICIA LIDIA ȘI LOCUL EI ÎN POEZIA CONTEMPORANĂ PENTRU COPII

Prof. înv. preșcolar Viorica Urzică
Grup Școlar „Miron Cristea” Subcetate, Harghita

Cărțile educative (cărțile de colorat, cărțile de povești, cărțile ilustrate) au un rol important în educația și în activitățile de zi cu zi ale copiilor. Ele îi vor ajuta pe copii să-și dezvolte personalitatea, gândirea, atenția, imaginația, limbajul și să descopere lumea minunată a cărților. După o logică simplă, o **planșă cu desene** pe care cel mic o colorează îi dezvoltă atenția, grija, esteticul, bucuria jocului. O planșă cu desene însoțită de text (poezie, proză), deci o carte de colorat, va ajuta copilul să afle ce este în acele imagini, care este relația dintre pagini, dintre personaje și astfel copilul poate învăța despre animale, plante, eroi de povești, obiecte cu care în mod obișnuit nu intră în contact, peisaje și alte lucruri care îl ajută să cunoască și să facă mici corelații privind mersul lucrurilor în natură și în lumea înconjurătoare.

S-a constatat că un copil care are încă de mic o carte de povești în mână va fi curios să cunoască acea carte, să îi vadă imaginile, iar apoi, pe măsură ce crește, să citească poveștile și să evadeze în lumea lor.

Patricia Lidia s-a dedicat literaturii pentru copii în 2009, în urma colaborării cu Editura Eurobookkids din Iași, unde a exemplificat prin texte planșele a treisprezece cărți de colorat, rod al cooperării poetei cu graficienii Radu Gavrilesco și Șerban Andreescu. Pe paginile color, Patricia Lidia a scris câteva versuri care completează fericit imaginea. Copiii pot colora și singuri, dar și cu ajutor, și mai ales pot învăța poezioarele. Colecția cuprinde cărți de colorat despre cele mai spectaculoase aspecte ale creației naturii, animale și plante. Ilustrațiile personificate, însoțite de textele jucăușe, îi ajută pe cei mici să înțeleagă mai bine și să se raporteze mai ușor la frumusețea lumii din care facem parte cu toții, pe care trebuie să învățăm să o iubim și să o protejăm.

În cartea „**Animale sălbatice**”, poeta scrie câteva cuvinte în legătură cu ceea ce copiii vor colora. Despre cerb, scrie: „*CERBUL sprinten, delicat./Se admiră încântat./Mândru și încoronat/Parcă e un împărat.*”, „*URSUL iar mănâncă miere,/Și se vede, cu plăcere./ MISTREȚUL e pofticios/Și destul de curios.*”. Pe o altă pagină, scrie: „*Huța-huța-n scăunel/Se leagănă-ncetinel/O VULPOAICĂ bucalată/ Ce de LUP e admirată.*” Și „*În pădure-i sărbătoare/ Pe cer este iarăși soare./ NEVĂSTUICA iar citește / Și BURSUCUL prinde pește.*”

Putem observa că, deși există mai multe cărți cu aceleași personaje, catrenele sunt diferite în fiecare. Astfel, în „**Animale sălbatice**”, altă carte cu aceeași denumire, poeta scrie: „*VEVERIȚA parcă spune:/ «Vreau și nuci, vreau și alune»/ Dar mereu este mințită/De-o MARMOTĂ adormită.*”, „*Peste creasta cea înaltă/ CAPRA NEAGRĂ pasu-și saltă,/ Pe când CERBUL carpatin/ Prin pădure merge lin.*”. Același lucru se poate observa și în cea de-a doua carte cu titlul: „**Animale domestice**”: „*E drăguț și nărăvaș,/ Și mai este și poznaș./ Cu copite potcovite/ Sare garduri potrivite./ Și se-arată bucuros/ CAL frumos, maiestuos.*” Sau „*COCOȘELUL îngâmfat/ Stă pe gard la spionat./ «Cucurigu!, măi, să fie,/ Ce GĂINĂ grijulie!/ PUII gălbiori învață/ Cum să se descurce-n viață.»*”

Din „**Animale domestice pui**”, se remarcă versuri precum „*PUII CLOȘTII zic: «Piu-pii!/Suntem ai mamei copii!»/ Dar COCOȘUL comentează: /«Tatăl chiar nu mai contează?»*”, „*GÂSCA strigă: «Ga-ga-ga!/În râu ce-aș mai înota!»/ RAȚA spune: «Mac-mac-mac!/Hai cu puii mici pe lac!»*”

Deși numele ar sugera altceva, cartea „**Cifrele**” se raportează tot la animale: „*Cocoșul e mândru tată/ ȘASE pui are deodată.../ Doi se bat pe-o râmă mare, /Altul cheamă ajutoare.*” și „*Ce fac NOUĂ furnicuțe?! Robotesc, că-s hărnicuțe!/ Duc în spate coșuri pline /C-așa-s ele, gospodine!*”

Alfabetul începe, firește, cu litera A: „*Un ARICI-pogonici/ Desenează-ntre urzici.../ Îl aplaudă de zor/ BROSCUȚELE toate-n cor./ Chiar și Azorel, CĂȚELUL,/ Le ascultă cântecelel.*”

Am citit și admirat cu ochii de copil care și-ar fi dorit să aibă astfel de cărți. Desenele sunt deosebit de frumoase, expresive, în culori plăcute. Versurile sunt ușor de memorat și au un ritm vioi. Fiecare dintre cărțile de format mare conține câte o mască pe care copiii, cu puțin ajutor, și-o pot confecționa. În concluzie, un proiect care a reușit.

Aceste cărți reprezintă prima colaborare, primul proiect în care a scris pentru copii, astfel că alocuri regăsim cuvinte care se folosesc în zona în care locuiește (mai ales diminutive), și are scăpări de ritm, însă, cu acest prilej, Patricia Lidia a câștigat experiență. Speranța că autoarea nu va renunța să mai scrie pentru copii a devenit realitate. Ea a continuat să scrie pentru cititorii de vârstă fragedă.

Calitatea versurilor pe care le scrie acum e mult mai bună. Acest lucru se poate observa în prima carte de colorat realizată pe cont propriu, în colaborare cu dna. Mirona Tărșan, „**Familia Râmă**”. Cartea prezintă, în esență, o sumedenie de activități pe care le desfășoară în mod normal orice familie, conturându-le cu niște versuri caracteristice și minunate totodată. Versurile care însoțesc imaginile de colorat sunt formulate atât de frumos, încât transmit clar și negreșit mesajul fiecărei imagini în parte. Prin simplitatea lor, subliniază încântarea cititorului indiferent de vârstă și profesie. Debutul cărții îl face o zi normală în familia-râmă, în care fiecare membru își desfășoară activitatea gospodărească ce i se cuvine (“*Haine multe a spălat,/ Și-apoi le-a-ntins la uscat*”). Apoi, este prezentată o zi la pescuit, care aduce bucurie că peștii nu sunt prin preajmă (“*Însă râma-i bucuroasă:/ Că nu-i nici un pește-acasă*”), continuând cu activitățile copiilor când părinții nu sunt acasă (“*Mobila de praf o șterge,/ La cumpărături ea merge*”), cu igiena zilnică a familiei (“*Corpul tot îl limpezesc,/ Și-n prosop se învelesc*”) și nu în ultimul rând cu hărnicia întregii familii dornice de muncă (“*Sapa, grebla și lopata/ Într-un colț stau toate gata*”). Sportul este de asemenea o activitate importantă în familia-râmă și copiii adoră aceste activități (“*Înotatul prin bazin/ Nu va fi deloc un chin*”). Bucuria se face simțită și în familia lor ca într-o familie normală (“*Și-uite așa cântă, dansează,/ Până când se înserează*”), iar luarea mesei se face într-un mod normal și îngrijit (“*Mestecând cu gura-nchisă.../ Vorba-i de-acum interzisă*”). Ca niște copii obișnuiți, și copiii din familia-râmă merg la grădiniță și la școală, îmbrăcați frumos și dornici de a cunoaște cât mai multe lucruri (“*Tot citind, cu măestrie,/ Dintr-o enciclopedie*”). De asemenea, nu lipsesc nici regulile de circulație și alte reguli de comportament normal în societate (“*Regulile-a respectat,/ Puii de mână și-a luat*”). Se poate observa clar din cele de mai sus că volumul se arată a fi un adevărat ghid atât pentru părinți, cât și pentru educatori și învățători, în lupta lor cu micuții curioși.

Anul acesta a recidivat, publicând, la interval scurt, două cărți de colorat diferite, inițind astfel, împreună cu dna. Nicole Florian, două colecții personale de cărți de colorat: „*Aventurile Issei în împărăția zânelor*” (volumul „**Issa învață să fie politicoasă**”) și “*Colorăm și ne distrăm, ghicitori noi învățăm!*” (volumul „**Să ghicim animalele domestice**”).

Primul volum, „**Issa învață să fie politicoasă**”, este o poveste care o are în prim plan pe Issa, o fetiță ghidușă, dar nu tocmai obișnuită să spună „te rog” sau „mulțumesc”. S-a dovedit că poveștile îi ajută pe copii să găsească soluții pentru a scăpa de diverse temeri, obiceiuri, soluții în rezolvare unor probleme, deoarece personajele din povești trec prin aventuri, întâmplări, evenimente în care copilul se poate regăsi cu ușurință, astfel că povestea de față are ca scop educarea copilului pentru societate și viața de adult, promovând totodată și comunicarea interpersonală de calitate. Dacă la începutul poveștii „*Issa nu înțelegea ce anume e greșit în comportamentul ei. Chiar dacă părinții ei au încercat în fel și chip să o învețe să spună aceste cuvintele magice, dar atât de simple, precum «te rog» și «mulțumesc», fetița nu voia să le rostască.*”, la finalul acesteia fata nu mai ezită să se exprime politicos: „*Iar Issa începu să folosească cuvintele magice «te rog» și «mulțumesc*” Totodată, urmărind în mediul virtual poveștile ce urmează a fi cuprinse în această colecție, pot constata că acestea contribuie, alături de educarea modestiei și bune creșteri, și la educarea sânguinței, conștiințozității, spiritului de inițiativă, cinstei, sincerității sau deschiderii spre altul, combătând îngâmfarea și lăudăroșenia, dar și la cultivarea optimismului, caracteristică dintotdeauna

a poporului român, a prieteniei, întrajutorării, altruismului, sârguinței, exigenței în muncă, stăpânirii de sine și altele.

Cel de-al doilea volum, „**Să ghicim animalele domestice**”, are rolul de a testa cunoștințele copiilor în ceea ce privește animalele de pe lângă casa omului. Cartea este structurată foarte logic, fiecare animal este prezentat în trei ipostaze (femelă, mascul și pui), cu câte o ghicitoare și o imagine aferentă fiecăreia dintre ele. Ghicitorile sunt de dificultate medie, punând accent pe caracteristicile specifice fiecărui animal. Să exemplificăm cazul „trio-ului” oaie, miel, berbec: „*Lapte dau, dar și cărnită,/ Peste tot ele-au blăniță,/ Le mai zice și mioare.../ Cin' să fie ele oare?*”, urmat de „*Are lâna creață, lungă,/ Toată ziua el mănâncă,/ «Be he he» e vorba lui,/ Cum se cheamă acest pui?*”, și finalizat cu „*În drum să nu i te pui,/ Miel se cheamă fiul lui,/ Carnele cocuți le are.../ Cine poate a fi oare?*” De această dată imaginile colorate exemplificativ lipsesc, lăsând copilul să se folosească de cunoștințele sale generale pentru a da culoare animalelor reprezentate în imagini.

Dedicația poetei față de literatura pentru copii este evidentă și în lucrări colective. În urmă cu un an, a pus bazele unui proiect de cărți de poezii pentru copii scrise pe anumite teme, cărți în care sunt și creații ale altor poeți. A început cu „**Cărticica mea de Crăciun**”, la apariția căreia a făcut efortul de a aduna materialul, de a-l organiza, de a edita și a fost persoana de legătură cu autorii, editura și tipografia. Cartea reprezintă, după cum spune doamna Cezarina Adamescu în volumul său de critică estetică „Întâlniri neașteptate”, volumul X, „un buchețel alb, înstelat, de colinde, rugăciuni, cântece, poezii – alcătuit cu dragoste de o mână de poete care nu se cunosc între ele decât internetistic, dar care, iată, s-au gândit să ofere din prinosul inimii lor, un cald prinos de bucurie. Ofrandă și dar de suflet pentru Sfintele Sărbători. Vorba din bătrâni: «Dar din dar se face Rai».” În cele ce urmează, mă voi referi la poeziile scrise de Patricia Lidia. În carte figurează cu două poezii, două rugăciuni: „Rugăciune către Sfântul Mina” (mucenicul care ajută oamenii în necazuri și în caz de boală.) și „Rugăciune către Maica Domnului”: „*M-a crescut mama întru iubire,/ Mi-e pavăză vieții, scut în gândire.../ Pe tata alături vreau iar să-l am,/ Ca și demult, copil când eram.*”

Altă carte coordonată de Patricia Lidia este „**Cărticica mea de iarnă**”, unde se remarcă predilecția ei spre poveștile versificate, în versuri precum „*Bunica a tot citit/ Până toți au adormit./ Peste noapte au visat/ Că Moșul i-a vizitat// Și sub bradu-mpodobit/ Daruri multe au găsit,/ Fetița, o balerină/ Băieții, câte-o mașină.*” („**Așteptându-l pe Moș Crăciun**”) sau „*Dar copiii cei mai mici,/ În surtuc și în opinci/ S-au pus cu toții pe treabă/ Oameni fac azi, de zăpadă,// Cu ardei în loc de nas,/ Iar pe cap un ananas!/ Și-apoi veseli, împrejur,/ Horă fac, pot să vă jur!*” („**A venit iarna!**”)

În această carte, poeta a inserat un haibun, proză poetică de sorginte niponă, din care citez:

„*liniște în casă –
cu sacul plin, Moș Crăciun
în vesta tatei*

Iernile au venit și au plecat, bunicii au plecat și ei în altă lume, zăpezi repetate s-au așezat peste vechea casă bătrânească.

*ultima ninsoare –
pentru coliba veche
prea grea povară” („Iarna copilăriei mele”)*

Colecția „**Cărticica mea**” a continuat sub îngrijirea Patriciei Lidia cu alte două volume dedicate copiilor, „**Cărticica mea de primăvară**” și „**Cărticica mea de toamnă**”.

„**Cărticica mea de primăvară**” transpune, spre deosebire de precedentul volum din colecție, doar trăirile maturilor adresate copiilor, redând bucuria naturii din acest anotimp, urmând aceeași traiectorie... maturii se întorc în timp redevenind copii în propria lor narațiune. Motto-ul volumului, „*Primăvara este atunci când îți vine să fluieri chiar dacă ai pantofii plini de apă*”, cuvinte aparținând lui Dong Larson, reprezintă starea celor optusprezece autori de a-și așterne gândurile pe foaia imaculată în orice moment al zilei până la ivirea Carului Mare, starea echivalând cu Paradisul. Punând lupa asupra poemelor Patriciei din acest volum, ea crează o poezie a transparenței în „**Zâna Ploaie**”: „*Dar când iese mândrul soare/ Zâna Ploaie-ncet dispăre,/ În urmă lăsând mereu/*

Diafanul curcubeu.” sau în „**Începutul Primăverii**”: „*Diademe aurii/ Stau pe cer stelele mii./ Printre copacii în floare/ Mămăruțe ies la soare.*”

Volumul „**Cărticica mea de toamnă**”, după cum sugerează chiar titlul, aduce în discuție minunatul anotimp al toamnei. După cum ne-a obișnuit prin această colecție de cărți, și acest volum colectiv are rolul de a ajuta copilul să-și înțeleagă sentimentele față de acest sentiment (bucuria venirii toamnei, un anotimp atât de bogat în ceea ce privește roadele pământului, venirea școlii, revederea cu colegii și cadrele didactice), facilitând procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor, influențând pozitiv personalitatea lor. Este un volum al trecerii de la negru la alb prin frunzele luate de vânt, culorile împletindu-se armonios. Și în acest volum putem observa predilecția Patriciei Lidia spre poveștile personificate, precum în poezia „**Balada cucului din deal**”, care este o fabulă versificată, având ca scop educația spiritului critic al copilului și capacitatea sa de a lua decizii. Alt poeme educative sunt „**Cifrele**” și „**Abecedarul**”, care are un rol de seamă în educarea școlarului mic. Pe lângă faptul că le dezvoltă vocabularul, îi învață să numere și să citească, sensibilizându-i și atrăgându-i prin ritm, rimă, imagini și expresii artistice. Muzicalitatea versurilor îi atrage și pe copiii preșcolari, aducând astfel un aport deosebit în facilitarea muncii cadrului didactic.

Dar de ce tocmai poezie? Și, mai ales, de ce poezie pentru copii. Studiile au arătat fără urmă de îndoială că acei copilași, care au făcut cunoștință cu poezia de la o vârstă fragedă s-au descurcat mult mai bine la școală și au devenit pasionați de lectură. Copilul care aude zilnic poezioare învață să asculte. Creierul lui este mai pregătit pentru a învăța să citească, pentru a traduce limbajul vorbit în litere. În ceea ce privește învățarea limbajului vorbit, importanța poeziei este evidentă. Copiii sunt “ascultători” pasionați încă de la naștere, reacționând automat la sunete și la auzul vocilor umane. Până la șase luni încep să răspundă prin gângureli, iar până la 12 luni pot reproduce o mulțime de sunete. La 18 luni, un bebeluș poate să recunoască aproximativ 100 de cuvinte și poate să rostească în jur de 12. De aici încolo, vorbirea se dezvoltă rapid și până la vârsta de doi ani, un copil poate să intre în jocul poezioarelor, imitând rime simple. La trei ani, un copil deja înțelege câte ceva din regulile gramaticale și poate memora poezioare simple. Sigur că un bebeluș poate învăța să vorbească foarte bine și fără să audă poezioare, însă prin versuri procesul devine mult mai plăcut. La 2-3 ani, copiii adoră rima, ritmul și repetiția. Sunt vrăjiți de acel tipar previzibil din ritmul unei poezii, pe care îl găsesc distractiv de pronunțat și plăcut de ascultat. Tocmai de aceea, la 3-4 ani, poezia devine un mijloc ideal de a transmite cunoștințe. Limbajul plăcut, ritmul, rima ascund informații, învățăminte, ca și poveștile. Din poezii, copiii învață cum trebuie să se comporte cu animalele, care sunt regulile de igienă, cine este Moș Crăciun etc.

În ceea ce o privește pe poeta Patricia Lidia, ea este preocupată să-și perfecționeze stilul, să găsească acele cuvinte și ritmuri cu care să ajungă la sufletul sensibil al copilului, lucru nu tocmai ușor. Dar ea reușește și sunt convinsă că va continua să le ofere copiilor multe alte cărți care să le dezvolte simțul artistic, îndemânarea și sensibilitatea, cărți atât de utile copiilor și, cu siguranță, și părinților și cadrelor didactice vizate.

COMPER®

WWW.CONCURSURILECOMPER.RO

Concursul Școlar Național de Competență și Performanță-COMPER

FĂRĂ TAXĂ DE PARTICIPARE!

ORGANIZATORI:
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI (MECTS)
FUNDAȚIA PENTRU ȘTIINȚE ȘI ARTE PARALELA 45 (FSAP)

PARTENERI:

OFICIUL PENTRU STANDARDIZARE, EVALUARE ȘI PERFORMANȚĂ (OSEPE)
SOCIETATEA DE ȘTIINȚE MATEMATICE DIN ROMÂNIA
ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A PROFESORILOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (ANPRO)
EDITURA PARALELA 45
UNIUNEA SCRITORILOR DIN ROMÂNIA (USR)

**CONCURSUL INTERNAȚIONAL
DE ACTIVITĂȚI INTEGRATE**

TIMTIM-TIMY

EDITIA II (2012 - 2013)

FĂRĂ TAXĂ DE PARTICIPARE

ETAPA I 4 DECEMBRIE 2012

ETAPA II 22 MAI 2013

WWW.TIMTIM-TIMY.RO

Redactor sef: Calin Vlasie

Redactor: Aurelia Ciobanu

Consultant stiintific: conf. univ.dr. Liliana Ezechil

Adresa: Arges, Pitesti, Str. Fratii Golesti nr. 130, Cod Postal 110174

E-mail: revista@concururilecomper.ro

PARALELA 45

